

OPETUSHALLITUS
UTBILDINGSSTYRELSEN

Marianne Portin (toim.)

PERUSOPETUKSEN JA TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN LÄPÄISY TILASTOINA

Vuosilta 2004/2007 vuoteen 2012

Raportit ja selvitykset 2016:3

© Opetushallitus ja tekijät

Raportit ja selvitykset 2016:3

ISBN 978-952-13-6244-6 (nid.)

ISBN 978-952-13-6245-3 (pdf)

ISSN-L 1798-8918

ISSN 1798-8918 (painettu)

ISSN 1798-8926 (verkkojulkaisu)

Taitto: Grano Oy

Kannen kuva: Elvi Turtiainen

www.oph.fi/julkaisut

Painopaikka: Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere 2016.

SISÄLTÖ

Esipuhe.....	5
Koulutuksen läpäisy Suomessa	6
Genomströmningen inom utbildningen i Finland.....	9
Completion of education in Finland.....	12
1 Koulutuksen läpäisy ja raportin tausta.....	15
2 Perusopetus	19
3 Lukiokoulutus.....	22
4 Ammatillinen koulutus	29
5 Ruotsinkielisten opiskelijoiden koulutuksen läpäisy ja opintojen kulku	58
6 Koulutuksen läpäisy kansainvälisessä vertailussa.....	69
Lähteet.....	75
Tilastoaineistot ja käsitteet.....	77
Taulukko ja kuvioluettelo.....	80
Opetushallinnon koulutusala- ja opintoalaluokitus 2002	84

ESIPUHE

Korkea osaamistaso on Suomen vahvuus. Panostus koulutukseen ja osaamiseen ovat taanneet Suomen menestyksen myös kansainvälisissä vertailuissa. Työmarkkinat ja väestörakenteen kehitys haastavat jatkuvasti koulutusjärjestelmää. Koulutuksen laatu on keskiössä, kun tavoitteena on parantaa työllisyyttä ja ihmisten hyvinvointia.

Korkea koulutuksen läpäisy heijastaa koulutuksen laatua. Laadukas koulutus motivoi ja on relevanttia. Toimilla läpäisyn tehostamiseksi varmistetaan, että jokaisella on mahdollisuus kehittää itseään kykyjensä mukaan ja näin taata itselleen täysipainoinen elämä sekä edistää yhteiskunnan kestävästä kehitystä.

Tässä raportissa tarkastellaan opintojen läpäisyä sekä opintojen kulkua. Opintojen läpäisyä koskevassa tarkastelussa seurataan opintojen läpäisyastetta kolme, viisi tai kahdeksan vuotta opintojen aloittamisvuoden jälkeen. Opintojen kulkua koskevassa osassa seurataan puolestaan läpäisyastetta laajemmin, muun muassa opiskelijan työllistymistä ja opintojen tilannetta.

Tämä raportti kuuluu Opetushallituksen Koulutuksen seurantaraportit -julkaisusarjaan. Sarjassa tarkastellaan koulutuspoliittisesti tärkeitä aiheita.

Raportin tilastotiedot perustuvat pääosin opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelun raportteihin. Vipunen löytyy osoitteesta vipunen.fi/fi-fi.

Tilastoanalyysin laatimiseen ovat osallistuneet seuraavat henkilöt Opetushallituksesta:

Markku Hartonen, erityisasiantuntija
Timo Kumpulainen, erityisasiantuntija
Henri Lukkarinen, korkeakouluharjoittelija
Marianne Portin, opetusneuvos
Kristiina Volmari, opetusneuvos
Annika Westerholm, erityisasiantuntija

Lisäksi projektipäällikkö Marika Koramo ja opetusneuvos Hannele Savioja Opetushallituksesta antoivat arvokasta palautetta työn edetessä.

KOULUTUKSEN LÄPÄISY SUOMESSA

Läpäisyn tehostaminen ja väestön koulutustason parantaminen on keskeinen tavoite Suomessa. Pyrkimyksenä on nopeuttaa siirtymiä opinnoista työelämään sekä vähentää opintojen keskeyttämistä. Tässä raportissa käsitellään siirtymiä ja läpäisyä perusopetuksessa ja erityisesti toisen asteen koulutuksessa.

Perusopetuksessa luokalle jääminen on vähäistä. Luokalle jääminen on edelleen vähentynyt koko 2010-luvun ajan. Yleisintä luokalle jääminen on ensimmäisellä ja toisella luokalla, kun taas 3–6 -luokilla se on hyvin harvinaista, mutta lisääntyy kahdeksannesta luokasta alkaen.

Suomessa koulutuksen läpäisyasteet vaihtelevat varsin paljon lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen välillä. Läpäisyasteissa on myös suuria eroja ammatillisen koulutuksen koulutusalojen ja tutkintotyyppien välillä. Lukiokoulutuksessa nuorten opetussuunnitelman mukaisessa koulutuksessa läpäisyaste oli noin 72 prosenttia kolme vuotta opintojen aloittamisen jälkeen ja noin 88 prosenttia viisi vuotta opintojen aloittamisen jälkeen. Ammatillisessa koulutuksessa korkein läpäisyaste oli oppilaitosmuotoisena koulutuksena suoritettavassa ammatillisessa peruskoulutuksessa, jossa kolmen vuoden seurantajaksolla läpäisyaste oli noin 62 prosenttia ja viiden vuoden seurantajaksolla noin 76 prosenttia. Ammatillinen peruskoulutus on nuorten yleisin tapa suorittaa ammatillinen tutkinto.

Oppisopimuskoulutuksena suoritettavien tutkintojen läpäisyasteet ovat useimmin korkeampia kuin oppilaitosmuotoisena koulutuksena suoritettavien näyttötutkintojen. Oppisopimuksena suoritettavan ammatillisen perustutkinnon läpäisyaste oli kolmen vuoden tarkastelussa noin 41 prosenttia ja viiden vuoden seurantajaksolla noin 54 prosenttia.

Keskimääräisten läpäisyasteiden takana on varsin suuriakin eroja maakuntien ja ammatillisen koulutuksen koulutusalojen välillä. Maakuntien väliset erot nuorten lukiokoulutuksen läpäisyasteissa olivat kolmen vuoden seurantajaksolla suurimmillaan 20 prosenttiyksik-

köä, mutta kaventuvat selvästi seurantajaksoa pidentämällä. Nuorten lukiokoulutuksen matalimmat läpäisyasteet kolmen vuoden seurantajaksolla olivat Lapissa, Kainuussa ja Uudellamaalla. Muiden maakuntien osalta läpäisyasteet olivat yli 70 prosenttia ja Pohjanmaalla läpäisyaste oli lähes 84 prosenttia.

Koulutuksen läpäisyaste kolme ja viisi vuotta koulutuksen aloittamisen jälkeen (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Tavoitekoulutus	Koulutuksen aloittamisesta kulunut aika	
	3 vuotta	5 vuotta
Lukiokoulutus		
Nuorten opetussuunnitelma	71,5	88,8
Aikuisten opetussuunnitelma	21,2	34,9
Oppilaitosmuotoinen koulutus		
Ammatillinen peruskoulutus	61,8	75,8
<i>Näyttötutkinnot</i>		
Ammatilliset perustutkinnot	47,9	53,4
Ammattitkinnot	43,2	47,5
Erikoisammattitutkinnot	39,0	44,9
Oppisopimuskoulutus		
Ammatilliset perustutkinnot	41,1	54,3
Ammattitkinnot	57,9	62,0
Erikoisammattitutkinnot	53,6	57,5

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa maakuntien matalin kolmen vuoden läpäisyaste oli Uudellamaalla ja Lapissa, korkein taas Pohjanmaalla. Läpäisyasteet vaihtelevat 53:n ja 73:n välillä. Viiden vuoden seurantajaksolla maakuntien väliset erot kaventuvat ja myös Lapissa läpäisyaste nousee lähes valtakunnalliseen keskiarvoon. Ainoastaan Uudellamaalla jäädyään selvästi keskiarvosta myös viiden vuoden tarkastelujaksolla.

Koulutusaloja verrattaessa parhaat läpäisyasteet oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa ovat sekä kolmen että viiden vuoden tarkastelussa

sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan, humanistisen ja kasvatusalan sekä tekniikan ja liikenteen koulutusaloilla. Luonnontieteiden alan koulutusosalalla on taas heikoin läpäisyaste.

Äidinkieli vaikuttaa myös osaltaan läpäisyasteisiin. Tämä näkyy varsinkin nuorten lukiokoulutuksessa, jossa vieraskielisten opiskelijoiden ohjeajassa suoritettujen ylioppilastutkintojen osuus oli 25 prosenttiyksikköä suomea äidinkielenään puhuvia matalampi. Suhteessa ruotsinkielisiin ero oli vieläkin suurempi. Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa äidinkieli ei vaikuta niin voimakkaasti läpäisyasteeseen kuin lukiokoulutuksessa. Vieraskielisten läpäisyaste on kuitenkin sekä kolmen että viiden vuoden tarkastelujaksolla heikompi kuin suomen- ja ruotsinkielisten läpäisyaste.

Kansainvälisessä vertailussa (OECD) perusopetuksessa luokalle jääneiden ja ilman peruskoulun päättötodistusta jääneiden osuus on Suomessa erittäin pieni. Toisen asteen koulutuksen läpäisyasteet ovat kansainvälisessä vertailussa keskitasoa. Kuten muissa Pohjoismaissa ammatillisen koulutuksen keskimääräinen suorittamisikä on Suomessa keskimääräistä korkeampi kuin muualla maailmassa, lähes 29 vuotta. Kun verrataan yleissivistävän koulutuksen ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen läpäisyä, ero on Suomessa OECD:n keskitasoa. Muissa Pohjoismaissa, Ruotsia lukuun ottamatta, toisen asteen koulutusten läpäisyn erot ovat selvästi Suomea suuremmat siten, että ammatillisen koulutuksen läpäisyaste on huomattavasti alhaisempi kuin lukiokoulutuksen läpäisyaste.

GENOMSTRÖMNINGEN INOM UTBILDNINGEN I FINLAND

Att förbättra genomströmningen och befolkningens utbildningsnivå är centrala mål i Finland. Målsättningen är att tidigarelägga övergångarna från studier till arbete och minska antalet avhopp. Denna rapport fokuserar på övergångarna och genomströmningen inom den grundläggande utbildningen och särskilt inom utbildningen på andra stadiet.

Inom den grundläggande utbildningen är det få elever som går om en klass. Antalet har också minskat under hela 2010-talet. Det är vanligast att gå om årskurserna 1–2, medan det är mycket sällsynt att gå om årskurserna 3–6. Från och med årskurs 8 blir det vanligare igen.

I Finland är skillnaden i genomströmningsgraden mycket stor mellan gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. Inom yrkesutbildningen är skillnaderna också stora mellan utbildningsområdena och mellan examenstyperna. Inom gymnasieutbildning som genomförs enligt läroplanen för unga var genomströmningsgraden cirka 72 procent tre år efter att studierna inletts och cirka 88 procent fem år efter att studierna inletts. Inom yrkesutbildningen var genomströmningsgraden högst inom grundläggande yrkesutbildning som genomförs vid en läroanstalt – cirka 62 procent då uppföljningsperioden var tre år och cirka 76 procent då uppföljningsperioden var fem år. Unga som avlägger en yrkesinriktad examen gör det vanligen inom den grundläggande yrkesutbildningen.

Genomströmningsgraderna är oftast högre för dem som avlägger en examen genom läroavtalsutbildning än för dem som avlägger en fristående examen vid en läroanstalt. För dem som avlade en yrkesinriktad grundexamen genom läroavtal var genomströmningsgraden cirka 41 procent då uppföljningsperioden var tre år och cirka 54 procent då uppföljningsperioden var fem år.

Det finns ganska stora skillnader i de genomsnittliga genomströmningsgraderna mellan landskap och mellan yrkesutbildningens ut-

bildningsområden. Inom gymnasieutbildningen var skillnaderna mellan landskapen med en uppföljningsperiod på tre år som högst 20 procentenheter, men avsevärt mindre då uppföljningsperioden var längre. En jämförelse av skillnaderna inom gymnasieutbildningen för unga under en treårsperiod visade att Lappland, Kajanaland och Nyland hade de lägsta genomströmningsgraderna. I de övriga landskapen var genomströmningsgraden över 70 procent och i Österbotten nästan 84 procent.

Genomströmning tre år och fem år efter att utbildningen startade (inledningsår 2007, procentandelar)

Målutbildning	Tid efter att utbildningen startade	
	3 år	5 år
Gymnasieutbildning		
Läroplanen för unga	71,5	88,8
Läroplanen för vuxna	21,2	34,9
Utbildning vid en läroanstalt		
Grundläggande yrkesutbildning	61,8	75,8
<i>Fristående examina</i>		
Yrkesinriktade grundexamina	47,9	53,4
Yrkesexamina	43,2	47,5
Specialyrkesexamina	39,0	44,9
Läroavtalsutbildning		
Yrkesinriktade grundexamina	41,1	54,3
Yrkesexamina	57,9	62,0
Specialyrkesexamina	53,6	57,5

Källa: Statistikcentralen – Vipunen - utbildningsförvaltningens statistiktjänst

Inom grundläggande yrkesutbildning som ordnas vid en läroanstalt var genomströmningsgraden under en treårsperiod lägst i Nyland och Lappland och högst i Österbotten. Genomströmningsgraden varierade mellan 53 och 73. Då uppföljningsperioden var fem år var skillnaderna mellan landskapen mindre, och även Lappland nådde nästan upp till det nationella genomsnittet. Endast i Nyland låg man klart under genomsnittet även då uppföljningsperioden var fem år.

En jämförelse av utbildningsområdena inom grundläggande yrkesutbildning som ges vid en läroanstalt visar både med en treårig och en femårig uppföljningsperiod att de bästa genomströmningsgraderna finns inom social-, hälso- och idrottsområdet, det humanistiska och pedagogiska området samt teknik och kommunikation. Genomströmningsgraden är lägst inom det naturvetenskapliga området.

Modersmålet inverkar också på genomströmningsgraden. Detta är särskilt tydligt inom gymnasieutbildningen för unga, där andelen studerande med ett främmande språk som modersmål som avlägger studentexamen inom rikttiden var 25 procentenheter lägre än andelen studerande som hade finska som modersmål. I jämförelse med de svenskspråkiga var skillnaden ännu större. Inom grundläggande yrkesutbildning som ordnas vid en läroanstalt hade modersmålet inte så stor inverkan på genomströmningsgraden som inom gymnasieutbildningen. Men genomströmningsgraden för studerande som har ett främmande språk som modersmål var både med en treårig och femårig uppföljningsperiod lägre än för de finsk- och svenskspråkiga.

En internationell jämförelse (OECD) ger vid handen att andelen elever som går om en klass inom den grundläggande utbildningen och andelen som inte får ett avgångsbetyg från grundskolan är mycket liten i Finland. Inom utbildningen på andra stadiet är genomströmningen på en genomsnittlig nivå internationellt sett. Liksom i de övriga nordiska länderna avlägger finländarna examen inom yrkesutbildningen i en ålder som är högre än genomsnittet, vid nästan 29 års ålder. En jämförelse av skillnaden mellan den allmänbildande utbildningen och yrkesutbildningen på andra stadiet visar att Finland är på en genomsnittlig nivå med avseende på de övriga OECD-länderna. I de övriga nordiska länderna, utom i Sverige, är skillnaderna i genomströmningen mellan utbildningarna på andra stadiet klart större än i Finland så att genomströmningsgraden är betydligt lägre inom yrkesutbildningen än inom gymnasieutbildningen.

COMPLETION OF EDUCATION IN FINLAND

SUMMARY

Increasing completion rates and improving the education level of the population is a key target in Finland. The aim is to accelerate the transition from studies to working life and reduce the number of students who discontinue their studies. This report deals with transitions and completion in basic and upper secondary education, with an emphasis on the latter.

It is rare for a pupil to be retained in basic education. The number of pupils who are retained has also decreased throughout the 2010s. Pupils are most likely to be retained in the first and second grades, while it is very uncommon in grades 3–6, and begins to increase again from the eighth grade onwards.

The completion rates for general upper secondary education and vocational education and training vary quite a lot in Finland. There are also a lot of variation in the completion rates between different fields of vocational education and training and type of vocational qualifications. In general upper secondary education, the completion rate in education according to the curriculum for young people was approximately 72 per cent three years after commencing the studies and approximately 88 per cent five years after commencing studies. In vocational education and training, the highest completion rate was in school-based vocational upper secondary education and training. Here the completion rate was approximately 62 per cent during a three-year observation period and approximately 76 per cent during a five-year observation period. Vocational upper secondary education and training is the most common way for young people to complete a vocational qualification.

The completion rates for vocational qualifications completed in apprenticeship training are often higher than those for school-based competence-based qualifications. The completion rate for vocational upper secondary qualifications completed in apprenticeship training was approximately 41 per cent over a three-year

observation period and approximately 54 per cent over a five-year observation period.

The average completion rates differ quite remarkably between regions and between fields of vocational education and training. Regional differences in the completion rates for general upper secondary education were a maximum of 20 percentage points over the three-year observation period, but clearly decreased as the observation period was extended. The lowest completion rates for general upper secondary education among young people were in the regions of Lapland, Kainuu and Uusimaa. The completion rates for other regions were over 70 per cent and the completion rate in Ostrobothnia was nearly 84 per cent.

The completion rate after three and five years of education (year of commencement 2007, percentages)

Target education	Time since education commenced	
	3 years	5 years
General upper secondary education		
Curriculum for young people	71,5	88,8
Curriculum for adults	21,2	34,9
School-based education and training		
Vocational upper secondary education and training	61,8	75,8
<i>Competence-based qualifications</i>		
Vocational upper secondary qualifications	47,9	53,4
Further vocational qualifications	43,2	47,5
Specialist vocational qualifications	39,0	44,9
Apprenticeship training		
Vocational upper secondary qualifications	41,1	54,3
Further vocational qualifications	57,9	62,0
Specialist vocational qualifications	53,6	57,5

Source: Statistics Finland – Vipunen - a statistic service of the education administration

The lowest three-year completion rates in institutional vocational education and training were in Uusimaa and Lapland, while Ostrobothnia had the highest rate. The completion rates ranged between 53 and 73. Over a five-year observation

period, the regional differences decreased and the completion rate in Lapland also increased to nearly the national average. Only Uusimaa remained clearly below the average over a five-year observation period.

When comparing fields of vocational education and training, the best completion rates in school-based vocational education and training were obtained in Social Care, Health and Sport, Humanities and Education, and Technology, Communication and Transport over three-year and five-year observation periods. In contrast, the lowest completion rate was in Natural Sciences.

The mother tongue also had an impact on completion rates. This is particularly evident in general upper secondary education for young people, in which the share of matriculation examinations completed in the target time by students with foreign mother tongue was 25 per cent lower than the figure for students whose mother tongue was Finnish. The difference was even greater in relation to students whose mother tongue was Swedish. Mother tongue did not have such a strong impact on the completion rate in school-based vocational education and training as it did in general upper secondary education. However, the completion rate for students with foreign mother tongue is lower than the completion rate for students whose mother tongue is Finnish or Swedish over three-year and five-year observation periods.

In terms of international comparison, the share of those retained in basic education and those who do not earn a basic education certificate is very small. The completion rates for upper secondary education are equivalent to the average. As in other Nordic countries, the age for completing vocational education and training in Finland is higher than average, nearly 29. When completion of general education and vocational upper secondary education and training are compared, the difference in Finland is equivalent to the average OECD level. With the exception of Sweden, the differences in completion of upper secondary education are clearly larger in other Nordic countries, so that the completion rates in vocational education and training are considerably lower than in general upper secondary education.

1 KOULUTUKSEN LÄPÄISY JA RAPORTIN TAUSTA

Vahva panostus ihmisten kouluttamiseen ja koulutusjärjestelmän kehittämiseen on ollut yksi niistä keskeisistä tekijöistä, joiden avulla Suomi on noussut kansainvälisesti kilpailukykyiseksi korkean osaamistason maaksi. Suomen koulutusaste on noussut tasaisesti. Vuonna 2012 lähes 40 prosentilla 30–34-vuotiaista suomalaisista oli korkeakoulututkinto ja keskimäärin 80 prosenttia 20–59-vuotiaista oli suorittanut peruskoulun jälkeisen tutkinnon. Suomen koulutustulokset ovatkin varsin hyviä, kun niitä verrataan EU- ja OECD-maiden tuloksiin. Siitä huolimatta panostus koulutukseen ja osaamiseen tulee jatkossakin olemaan keskeinen tekijä Suomen menestyksessä, sillä työmarkkinoiden ja väestörakenteen kehitys luovat koulutusjärjestelmälle uudenlaisia haasteita. Painetta kehittää koulutusjärjestelmää tuovat myös tulosten laskeminen sekä PISA-arvioinnissa että osassa kansallisia oppimistulosten arviointeja.

Tavoitteena läpäisyn parantaminen

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman yhtenä kärkihankkeena on suomalaisten osaamis- ja koulutustason nostaminen ja pyrkimys nopeuttaa siirtymiä opinnoista työelämään sekä vähentää opintojen keskeyttämistä (Ratkaisujen Suomi 2015, 17–18). Myös aiemmassa, Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman pohjalta laaditussa koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2011–2016 (KESU) asetettiin tavoitteeksi koulutustason nostaminen ja opintojen läpäisyn parantaminen.

KESU:ssa (OKM 2012, 13) määriteltiin koulutuksen läpäisyasteen tavoitteeksi lukion osalta 90 prosenttia, ammatillisen peruskoulutuksen osalta 78 prosenttia ja korkeakoulutuksen osalta 75 prosenttia. Korkein tavoite läpäisyn parantamisessa on ammatilliseen perusopetukseen, jossa tavoitteeksi asetettiin noin seitsemän prosenttiyksikön korotus. Viimeisin koulutuksen läpäisyä koskeva tavoitteenasettelu ja ennakointi on laadittu kesällä 2015. Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) asettama työryhmä teki ehdotuksensa koulutustarjonnan tavoitteiksi vuodelle 2020. Aiemmasta poiketen työryhmän esitys tulevaisuuden koulutustarpeiksi on tehty koulutusaloittain ja tutkinnon suorittaneiden määrinä. Ennakointitulokset ja läpäisy tavoitteet on tehty ja raportoitu aikaisempien

KESU:jen tapaan opintoaloittain eri koulutusasteille. (ks. OKM 2015, liitteet 2 ja 4.) Jatkossa koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaa ei enää laadita. Läpäisyn tehostaminen ja väestön koulutustason parantaminen on nostettu merkittäväksi tavoitteeksi, sillä väestöennusteen mukaan Suomen työikäisten (15–64 -vuotiaat) osuus pienenee 58 prosenttiin vuonna 2030 ja samalla väestöllinen huoltosuhde¹ heikkenee 70 huollettavaan 100 työikäistä kohden (Tilastokeskus 2012). Myös työmarkkinarakenteen ennustetaan muuttuvan vuoteen 2030 mennessä niin, että varsinkin korkeakoulutettujen ja ammatillisen peruskoulutuksen käyneiden kysyntä kasvaa (OKM 2015, 34). Jos näihin tekijöihin ei puututa, saattaa uhkana olla työvoimapula. Tämä heikentää työmarkkinoiden toimintamahdollisuuksia ja lisää hyvinvointipalveluiden rahoituspaineita entisestään (OKM 2012, 12). Koulutuksen läpäisyn tehostaminen, varsinkin ammatillisessa koulutuksessa, osaltaan helpottaa näitä paineita.

Läpäisyn tehostamisen merkitys näkyy myös siinä, että vuosina 2011–2014 läpäisyä edistäviin hankkeisiin kohdennettiin valtionavustuksia 16 miljoonaa euroa. Rahoitusta on käytetty erilaisten, muun muassa opinto-ohjausta kehittävien toimenpideohjelmien toteuttamiseen oppilaitoksissa. Hankkeiden pääasiallinen tavoite on ollut ammatillisen koulutuksen kehittämisessä. Näiden hankkeiden tavoitteina on ollut vähentää ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden määrä seitsemään prosenttiin, nostaa tutkinnon kolmessa vuodessa suorittavien läpäisyaste 65 prosenttiin ja tutkinnon viidessä vuodessa suorittavien läpäisyaste 80 prosenttiin. (Koramo & Vehviläinen 2015, 6–7.)

Koulutuksen läpäisyyn vaikuttavat tekijät

Koska opintojen läpäisy ja keskeyttäminen on merkittävä yhteiskunnallinen teema, on sitä tutkittu varsin kattavasti myös Opetushallituksen julkaisuissa. Tutkimuksissa on havaittu, että läpäisyyn ja keskeyttämiseen vaikuttaa useita tekijöitä, jotka eivät aina ole pelkästään negatiivisia. On esitetty, että opintojen kulkua ja keskeyttämistä tulisikin tarkastella prosessina, jossa työntävät tekijät, kuten heikko koulumenestys, puutteelliset opiskelutaidot, henkilökohtaiset syyt ja koulu yhteisöön integroituminen, sekä vetävät tekijät, kuten kiinnostavampi ala, taloudelliset tekijät ja työllistyminen, vaikuttavat opintojen kulkuun (Kouvo ym. 2011, 20). Koulu yhteisöön integroitumista voidaan pitää varsin merkittävänä opintojen kulkuun vaikuttavana tekijänä, varsinkin vahvasti sukupuolittuneilla aloilla opiskelevien pienemmän sukupuoliryhmän edustajilla (Vehviläinen 2014) sekä yli 16-vuotiaana ammatilliset opinnot aloittavilla (Aho & Mäkiäho 2014). Vaikka keskeyttämiseen vaikuttavat useat eri tekijät, keskeyttämispäätös tehdään usein melko nopeasti.

1 Huoltosuhde tarkoittaa työikäisten (15–64 -vuotiaat) osuutta koko väestöstä.

Noin 40 prosenttia keskeyttäneistä keskeytti opintonsa, kun opintojen aloittamisesta oli kulunut alle puoli vuotta, ja noin 70 prosenttia keskeyttäjästä oli keskeyttänyt opintonsa puolentoista vuoden kuluessa (Koramo & Vehviläinen 2015, 80).

Opintojen kulkuun vaikuttavat paljon paikalliset olosuhteet. Varsinkin oppilaitosten toimintatavoilla, kuten oppilashuollon tarjonnalla, opetusmenetelmillä, opinto-ohjauksella ja varhaisella ongelmiin puuttumisella voidaan kohentaa opintojen sujumista (Rantanen & Vehviläinen 2007). Myös ympäröivän alueen (Aho & Mäkiäho 2015, 45) ja opintoalan (Koramo & Vehviläinen 2015) työllisyys-tilanne vaikuttaa merkittävästi opintojen kulkuun. Alueen työmarkkinarakenne vähentää läpäisyä varsinkin, jos alueen työvoiman kysyntä matalan osaamistason ammateissa on suuri (Falch ym. 2010). Oppisopimuskoulutuksessa ja näyttötutkinnoissa työllistyminen selittääkin usein keskeyttämisen. Työllistymisestä johtuvaa opintojen keskeyttämistä ei voida pitää kovin negatiivisena seikkana, eikä siitä tai alan vaihdosta johtuva keskeyttäminen lisää opiskelijan tulevaa työttömyysriskiä. Näihin syihin juontuva keskeyttäminen ei myöskään suoraan johda pitkäaikaisiin ongelmiin, sillä suurin osa näistä syistä keskeyttäneistä on viiden vuoden kuluessa työmarkkinoilla tai koulutuksessa. (Aho & Mäkiäho 2015.)

On kuitenkin syytä korostaa, että varsinkin lyhyellä ajalla keskeyttämiseen liittyy myös paljon negatiivisia asioita. Opintojen keskeyttäjät ovat tutkinnon suorittaneita useammin mm. työttömiä, pienituloisia, toimeentulotuen saajia ja työkyvyttömyyseläkkeellä (Aho & Mäkiäho 2015). Keskeyttäminen tai opintojen pitkittyminen on myös lähes poikkeuksetta ongelmallista kokonaistyövoiman kannalta, sillä se hidastaa työmarkkinoille siirtymistä ja pienentää työllisyysastetta. Tutkinnon voidaan katsoa olevan myös signaali työmarkkinoille, se kertoo työnantajalle, että työnhakijan perehdyttäminen työtehtäviin tulee luultavasti halvemmaksi ja, että työnhakijalla on jo valmiiksi tiettyjä erityisaitoja (Korpi ym. 2003, 19). Se voi siis osaltaan parantaa yksilön tulevaa asemaa työmarkkinoilla.

Varsin huolestuttava havainto on sukupuolen sekä vanhempien sosioekonomisen aseman tilastollisesti merkitsevät keskeyttämisen selittäjät (Aho & Mäkiäho 2014; Aho & Mäkiäho 2015). Eli miehillä ja heikossa sosioekonomisessa asemassa olevilla on suurempi riski keskeyttää opinnot. Tätä luultavasti osittain selittää aiempi opintomenestys, jonka on havaittu olevan erittäin merkittävä opintojen hyvän sujuvuuden selittäjä (Falch ym. 2010). Sitä näyttävät tukevan myös PISA-tutkimusten havainnot suomalaisten tyttöjen poikia paremmasta menestyksestä useilla PISA-tutkimuksen osa-alueilla sekä sosioekonomisten tekijöiden vaikutukset oppimistuloksiin (esim. Kupari ym. 2013). Koulutuksen tasa-arvon kehittäminen onkin nostettu yhdeksi tärkeäksi koulutusjärjestelmän kehitystavoitteeksi (OKM 2012, 10–11).

Tämä raportti tarkastelee erityisesti toisen asteen opintojen läpäisyä ja kulkua. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen tarkastelussa lähtökohtana on vuonna 2007 opintonsa aloittaneen opiskelijakohortin opintojen kulku. Tarkastelujaksona käytetään kolmea ja viittä vuotta opintojen aloituksesta eli vuosia 2010 ja 2012. Kolme vuotta on toisen asteen opintojen ohjeaika, ja viisi vuotta on aika, jonka jälkeen tutkintojen suorittaneiden määrä ei kovin merkittävästi kasva (Aho & Mäkiäho 2014, 52). Valmistuminen kaksi vuotta opintojen ohjeajan jälkeen on myös OECD:n käyttämä mittari, joten käytetty tarkastelutapa mahdollistaa myös kansainvälisen vertailun.

Raportti pyrkii tarkastelemaan koulutuksen läpäisyä monipuolisten tilastoraporttien avulla ja tarjoamaan tiivistetyn yleiskuvan teemasta. Raportti pyrkii myös käsittelemään syitä havaintojen taustalla.

2 PERUSOPETUS

Luokalle jääminen on Suomessa melko vähäistä

Perusopetusasetuksen mukaan oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hän ei ole opintojen aikana tai erillisessä kokeessa suorittanut vuosiluokan tietoja hyväksytysti. Luokalle voidaan myös jättää, vaikka oppilaalla ei olisi hylättyjä suorituksia, jos sitä pidetään hänen yleisen koulumenestyksensä kannalta taroituksenmukaisena. Oppilas voidaan hylätyistä arvosanoista huolimatta siirtää seuraavalle vuosiluokalle, mikäli arvioidaan, että hän kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista hyväksytysti.

Luokalle jääminen on Suomessa nykyisin melko vähäistä. Koska perusopetusasetuksessa on määrätty, että oppilaan opintojen etenemistä tulee seurata ja siinä ilmenevät mahdolliset ongelmat tulee ennakoida, oppimisvaikeuksissa olevalle voidaan hyvissä ajoin järjestää tarvittavat tukitoimet, jotta oppilas suoriutuisi opinnoistaan. Ongelmatilanteisiin voidaan varautua etukäteen myös paikallisessa opetussuunnitelmassa tehtävin ratkaisuin.

Luokalle jääminen on yleisintä ensimmäisellä ja toisella luokalla

Selvästi yleisintä luokalle jääminen on ensimmäisellä ja toisella luokalla, kun taas 3–6 -luokilla se on hyvin harvinaista, mutta lisääntyy kahdeksannesta luokasta alkaen.

Luokalle jääminen on vähentynyt koko 2010-luvun ajan (taulukko 1). Vuonna 2010 perusopetuksen 1–9 -luokkien keskimääräinen luokalle jäämisprosentti oli 0,42, kun vastaava prosenttivuonna 2014 oli 0,33 prosenttia. Luokalle jäämisen suhteellinen osuus vaihtelee eri luokka-asteilla merkittä-

Vaikka joidenkuiden lasten osalta perusopetuksen aloittamista siirretään, myös jo koulunsa aloittaneiden välillä on suuria kehityseroja. Siksi luokalle jääminen painottuu erityisesti perusopetuksen kahteen ensimmäiseen vuoteen.

Taulukko 1. Luokalle jääneet vuosina 2010, 2012 ja 2014 vuosiluokittain

Vuosisluokka	2010		2012		2014	
	yhteensä	%	yhteensä	%	yhteensä	%
1	495	0,86	481	0,81	396	0,66
2	422	0,74	402	0,68	355	0,60
3	140	0,25	108	0,19	101	0,17
4	95	0,16	84	0,15	57	0,10
5	95	0,16	82	0,14	74	0,13
6	99	0,17	80	0,14	64	0,11
7	194	0,32	184	0,31	166	0,28
8	302	0,49	330	0,56	246	0,42
9	385	0,60	369	0,61	299	0,50
Yhteensä	2 227	0,42	2 120	0,40	1 758	0,33

Lähde: Tilastokeskus – Opetushallitus

Poikien luokalle jääminen on selvästi yleisempää kuin tyttöjen (taulukko 1).

*Pojat jäävät luokalle
ensimmäisellä ja toisella
luokalla jopa kaksi kertaa
useammin kuin tytöt*

Erityisen merkittävä ero on ensimmäisellä ja toisella vuosiluokalla, jolloin poikien luokalle jääminen on jopa kaksinkertaista tyttöihin verrattuna. Tämä tukee käsitystä, että tytöt ovat kehityksessä jo varsin nuoresta poikia edellä. Perusopetuksen viimeisillä luokilla tytöt jäävät luokalle lähes yhtä usein kuin pojat.

Suomessa lähes kaikki nuoret suorittavat perusopetuksen oppimäärän

Suomessa vakituisesti asuvilla lapsilla on lakiin perustuva oppivelvollisuus, joka tarkoittaa velvollisuutta suorittaa perusopetuslaissa ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen oppimäärä. Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sen lukuvuoden lopussa, jonka aikana hän täyttää 17 vuotta. Perusopetuslain mukaan oppivelvollisen on osallistuttava säädösten mukaisesti järjestettävään opetukseen tai hankittava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot. Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava, että oppivelvollisuus tulee suoritetuksi. Kotikunta on velvollinen valvomaan oppivelvollisen edistymistä, mikäli oppilas ei osallistu perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn opetukseen.

Suomessa lähes kaikki nuoret suorittavat perusopetuksen oppimäärän ja saavat perusopetuksen päättötodistuksen (taulukko 2). Oppivelvollisuuden kokonaan laiminlyöneiden osuus ikäluokasta on viime vuosina laskenut, ja ollut noin 0,1 prosenttia. Oppivelvollisuuden kokonaan laiminlyöneillä tarkoitetaan niitä koulun keskeyttäneitä nuoria, jotka eivät kevätlukukauden aikana ole lainkaan osallistuneet opetukseen.

Oppivelvollisuuden laiminlyöneitä voi olla kaikilla luokka-asteilla. Oppivelvollisuusiän ylittäneitä ilman perusopetuksen päättötodistusta on vuosittain useita satoja. Kyseessä ovat nuoret, jotka eivät ole oppivelvollisuutensa aikana suorittaneet perusopetuksen koko oppimäärää. Heistä monet suorittavat perusopetuksen oppimäärän myöhemmin.

Taulukko 2. Oppivelvollisuutensa kokonaan laiminlyöneet ja oppivelvollisuusiän ylittäneet vuosina 2011–2014

	2011	2012	2013	2014
Oppivelvollisuutensa kokonaan laiminlyöneet	96	87	85	80
Tytöt	36	42	36	27
Pojat	60	45	49	53
Oppivelvollisuusiän lukuvuonna ylittäneet, jotka eivät saaneet päättötodistusta	487	500	505	721
Tytöt	264	250	253	325
Pojat	223	250	252	396

Lähde: Tilastokeskus – Opetushallitus

3 LUKIOKOULUTUS

Lukiokoulutuksen aloitti vuonna 2014 noin 35 000 opiskelijaa, joista 32 000 aloitti nuorten opetussuunnitelman mukaiset opinnot ja 3 000 aikuisten opetussuunnitelman mukaiset opinnot. Vuoden 2020 nuorten lukiokoulutuksen aloittajatarpeeksi ennakoidaan 50 prosenttia perusopetuksen päättävästä ikäluokasta (OKM 2015, 63).

Ylioppilastutkinnon tarkoituksena on selvittää, ovatko opiskelijat omaksuneet lukion opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä saavuttaneet lukiokoulutuksen tavoitteiden mukaisen kypsyyden. Ylioppilastutkinto sisältää vähintään neljä koetta. Ylioppilastutkinto järjestetään kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Pakolliset kokeet hyväksytävästi suorittanut saa ylioppilastutkintotodistuksen. Opiskelijan tulee suorittaa lukion oppimäärä ennen ylioppilastutkintotodistuksen saamista.

Vuoden 2020 nuorten lukiokoulutuksen aloittajatarpeeksi ennakoidaan 50 prosenttia perusopetuksen päättävästä ikäluokasta

Ylioppilastutkinnon edellytyksenä oleva lukion oppimäärä on laajuudeltaan kolmevuotinen, mutta opiskeluaikaa voi halutessaan pidentää tai lyhentää. Oppimäärä tulee suorittaa enintään neljässä vuodessa. Opiskelijalle voidaan kuitenkin perustellusta syystä myöntää suoritusaikaan pidennystä.

Lukiokoulutuksen osion ensimmäisessä taulukossa (taulukko 3) aloitusvuodeksi on valittu vuosi 2004, jotta saadaan mahdollisimman pitkä tarkastelujakso. Taulukossa tarkastellaan aloittamisesta tutkinnon suorittamiseen kulunutta aikaa kolmen, viiden ja kahdeksan vuoden jaksoilla. Muissa taulukoissa aloitusvuodeksi on valittu 2007 sekä tarkastelujaksoksi kolme ja viisi vuotta.

Lukiokoulutuksen läpäisy:

Enemmistö suorittaa ylioppilastutkinnon kolmen vuoden kuluttua lukion aloittamisesta joustavasta opiskeluohjelmasta huolimatta

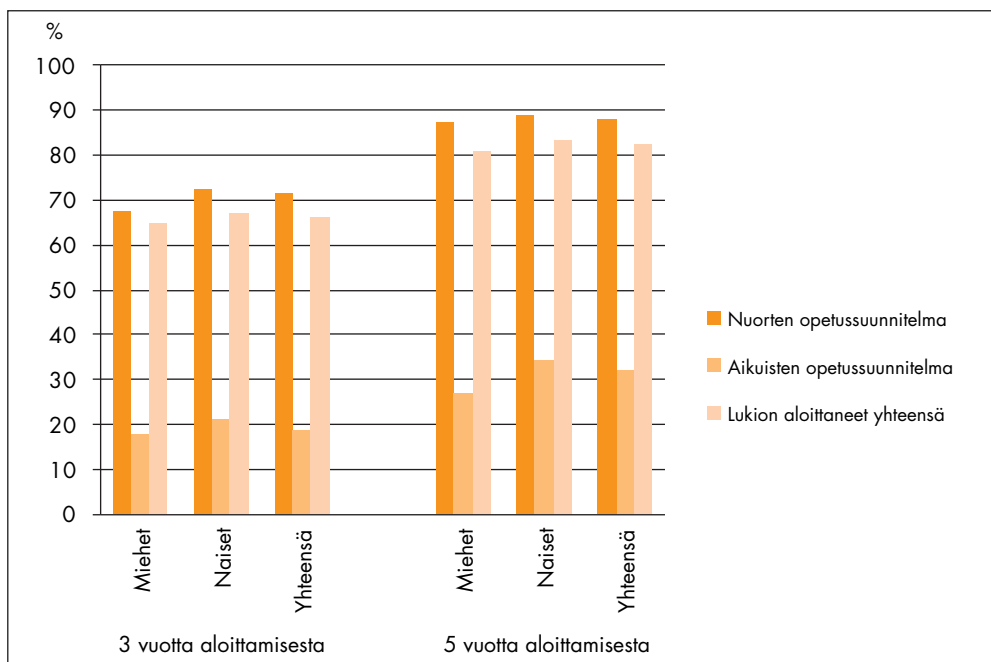
Vuonna 2004 lukion aloitti 40 600 opiskelijaa, joista 66 prosenttia suoritti ylioppilastutkinnon kolmen vuoden kuluessa ja 80 prosenttia neljän vuoden kuluessa. Tämän jälkeen suorituspääaste nousi vuosittain hyvin vähän ja oli kahdeksan vuoden jälkeen 83 prosenttia. Nuorten opetussuunnitelman mukaan opiskelijoiden suorituspääaste on selvästi aikuisopiskelijoiden suorituspääasteja korkeampia. Kolmen vuoden jälkeen ylioppilastutkinnon oli nuorista suorittanut 72 prosenttia ja kahdeksan vuoden jälkeen 89 prosenttia. Vastaavat luvut aikuisopiskelijoista ovat 20 prosenttia ja 32 prosenttia.

Taulukko 3. Ylioppilastutkinnon kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa suorittaneet lukion vuonna 2004 nuorten opetussuunnitelman ja aikuisten opetussuunnitelman mukaan aloittaneista (prosenttiosuudet)

Ylioppilastutkinnon suorittaneet			
	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta
Nuorten opetussuunnitelma	71,6	88,0	88,8
Miehet	68,5	86,2	87,1
Naiset	73,9	89,4	90,1
Aikuisten opetussuunnitelma	19,6	29,5	31,5
Miehet	17,8	28,2	30,7
Naiset	20,7	30,3	32,0
Yhteensä	65,9	81,6	82,5
Miehet	63,6	80,5	81,6
Naiset	67,6	82,5	83,3

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Lukio-opinnot aloittaneet naiset suorittivat ylioppilastutkinnon hieman miehiä nopeammin ja kattavammin (kuva 1). Kolmen vuoden jälkeen naisista tutkinnon suorittaneita oli 68 prosenttia ja miehistä 64 prosenttia. Kahdeksan vuoden jälkeen suorituspääaste oli naisilla 83 prosenttia ja miehillä 82 prosenttia.

Kuvio 1. Ylioppilastutkinnon kolmessa ja viidessä vuodessa suorittaneet lukion vuonna 2007 aloittaneista

Äidinkieleltään ruotsinkieliset suorittivat ylioppilastutkinnon keskimäärin selvästi suomenkielisiä nopeammin ja kattavammin (liitetaulukko 3.1). Nuorten opetus-

Ruotsinkieliset suorittavat ylioppilastutkinnon selvästi suomenkielisiä nopeammin

suunnitelman mukaan opiskelleista ruotsinkielisistä oli kolme vuotta lukion aloittamisen jälkeen ylioppilastutkinnon suorittanut jo 84 prosenttia. Vastaava luku äidinkieleltään suomenkielisillä oli 71 prosenttia. Viidessä vuodessa ylioppilastutkinnon suorittaneita ruotsinkielisiä oli viisi prosenttia enemmän kuin suomenkielisiä. Naiset suorittivat ylioppilastutkinnon miehiä nopeammin ja kattavammin, mutta äidinkieleltään ruotsinkielisillä sukupuolien välinen ero oli pienempi kuin suomenkielisillä.

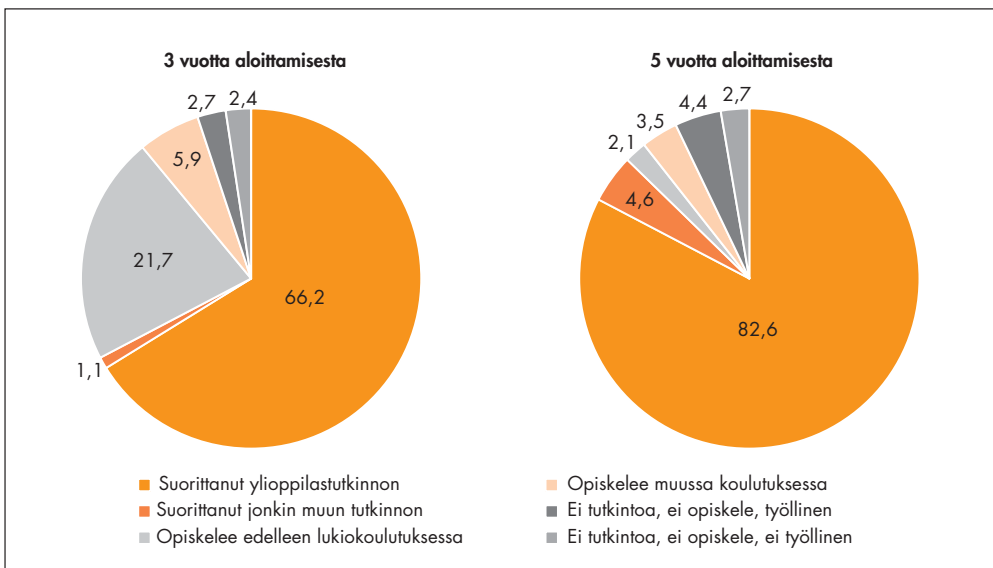
Maakunnittain tarkastellen kävi ilmi, että selvästi nopeimmin ja kattavimmin ylioppilastutkinto suoritettiin Ahvenanmaalla (liitetaulukko 3.2). Hitaimmin tutkinto suoritettiin Lapissa, missä pienin osa lukion aloittaneista oli suorittanut ylioppilastutkinnon niin kolmen kuin viiden vuoden jälkeen.

Lukiokoulutuksen opintojen kulku:

Suuri osa lukion aloittaneista aikuisista ei suorita ylioppilastutkintoa.

Vuonna 2007 nuorten opetussuunnitelman mukaan lukion aloittaneista oli kolmen vuoden jälkeen 72 prosenttia suorittanut ylioppilastutkinnon (kuvio 2, liitetaulukko 3.3). Tässä vaiheessa 21 prosenttia opiskeli edelleen lukiossa ja viisi prosenttia muussa koulutuksessa. Viisi vuotta opintojen aloittamisesta 88 prosenttia oli suorittanut ylioppilastutkinnon. Kaksi prosenttia aloittaneista opiskeli edelleen lukio-opintoja ja kolme prosenttia muussa koulutuksessa. Neljä prosenttia oli jo suorittanut jonkun muun kuin ylioppilastutkinnon.

Vuonna 2007 aikuisten opetussuunnitelman mukaan lukion aloittaneista oli kolmen vuoden jälkeen 21 prosenttia suorittanut ylioppilastutkinnon. Lukiossa opiskeli edelleen 28 prosenttia, muussa koulutuksessa 13 prosenttia ja kuusi prosenttia oli suorittanut jonkin muun tutkinnon kuin ylioppilastutkinnon. Viisi vuotta opintojen aloittamisesta oli 35 prosenttia suorittanut ylioppilastutkinnon ja 14 prosenttia jonkin muun tutkinnon. Lukio-opintoja opiskeli edelleen 6 prosenttia ja muita opintoja 12 prosenttia. Opinnot oli kokonaan keskeyttänyt 33 prosenttia.

Kuvio 2. Lukiokoulutuksen opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (alitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

LIITETAULUKOT

Liitetaulukko 3.1. Ylioppilastutkinnon kolmessa ja viidessä vuodessa suorittaneet lukion vuonna 2007 nuorten opetussuunnitelman ja aikuisten opetussuunnitelman aloittaneista äidinkielen mukaan (prosentti-osuudet)

	3 vuotta aloittamisesta			5 vuotta aloittamisesta		
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Nuorten opetussuunnitelma	70,1	72,5	71,5	87,2	89,0	88,2
suomi (sis. saamen)	70,0	72,4	71,4	87,3	89,1	88,4
ruotsi	83,7	84,0	83,9	93,4	94,0	93,7
muu kieli	40,7	50,0	46,4	66,1	71,6	69,2
Aikuisten opetussuunnitelma	21,2	21,2	21,2	35,6	34,3	34,9
suomi (sis. saamen)	22,3	21,9	22,0	37,5	35,8	36,4
ruotsi	25,0	27,8	26,7	41,7	38,9	40,0
muu kieli	8,5	12,5	9,6	14,9	14,3	15,4
Lukion aloittaneet yhteensä	64,9	67,1	66,2	81,7	83,3	82,6
suomi (sis. saamen)	65,0	67,1	66,2	82,1	83,6	83,0
ruotsi	81,5	81,5	81,5	91,4	91,8	91,4
muu kieli	31,3	40,8	36,9	51,2	57,9	55,3

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 3.2. Ylioppilastutkinnon kolmessa ja viidessä suorittaneet lukion vuonna 2007 nuorten opetussuunnitelman ja aikuisten opetussuunnitelman aloittaneista koulutuksen maakunnan mukaan (prosenttiosuudet)

Maakunta	3 vuotta aloittamisesta			5 vuotta aloittamisesta		
	Nuoret	Aikuiset	Yhteensä	Nuoret	Aikuiset	Yhteensä
Uusimaa	66,8	21,1	61,7	87,6	28,0	80,9
Varsinais-Suomi	75,9	18,3	71,2	90,4	26,8	85,4
Satakunta	72,3	22,9	67,5	88,5	35,4	83,4
Kanta-Häme	77,7	13,9	71,2	89,9	25,0	83,6
Pirkanmaa	70,0	31,4	62,1	88,7	58,5	82,6
Päijät-Häme	72,6	19,0	65,4	89,0	32,8	81,4
Kymenlaakso	73,9	32,3	70,6	87,0	35,5	82,5
Etelä-Karjala	71,6	10,0	69,1	89,8	10,0	86,6
Etelä-Savo	77,7	11,9	61,0	87,7	16,8	69,6
Pohjois-Savo	71,2	19,6	67,2	88,5	26,1	83,7
Pohjois-Karjala	76,2	11,1	72,9	88,4	16,7	85,1
Keski-Suomi	75,3	22,6	72,5	87,9	22,6	84,4
Etelä-Pohjanmaa	79,9	20,0	78,5	91,5	30,0	90,0
Pohjanmaa	83,6	20,0	81,4	90,1	26,7	87,7
Keski-Pohjanmaa	78,6	16,7	75,9	86,8	16,7	83,7
Pohjois-Pohjanmaa	70,3	23,3	67,0	86,6	34,2	82,9
Kainuu	66,5	10,5	61,5	88,8	68,4	86,3
Lappi	63,5	10,5	55,3	83,8	53,9	79,2
Ahvenanmaa	90,9	*	90,9	95,5	*	95,5
Yhteensä	71,5	21,2	66,2	88,2	34,9	82,6

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 3.3. Lukiokoulutuksen opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

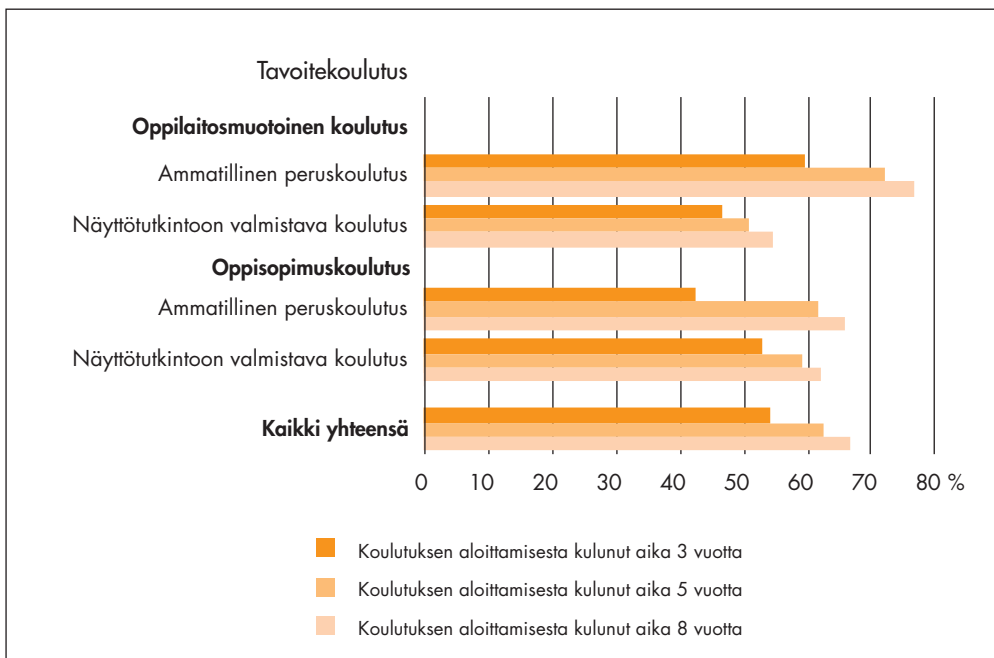
Opintojen aloitusvuosi 2007	Suorittanut ylioppilastutkinnon	Suorittanut jonkin muun tutkinnon	Opiskelee edelleen lukiokoulutuksessa	Opiskelee muussa koulutuksessa	Ei tutkintoa, ei opiskele, ei työllinen	Ei tutkintoa, ei opiskele, ei työllinen	Yhteensä
3 vuotta aloittamisesta	66,2	1,1	21,7	5,9	2,7	2,4	100
Nuorten opetussuunnitelma	71,5	0,5	21,0	5,0	0,6	1,4	100
Aikuisten opetussuunnitelma	21,2	5,9	27,9	13,4	20,4	11,2	100
5 vuotta aloittamisesta	82,6	4,6	2,1	3,5	4,4	2,7	100
Nuorten opetussuunnitelma	88,2	3,6	1,6	2,5	2,2	1,9	100
Aikuisten opetussuunnitelma	34,9	13,9	6,2	11,6	23,4	10,0	100

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

4 AMMATILLINEN KOULUTUS

Ammatillisen koulutuksen voi suorittaa oppilaitosmuotoisena ammatillisena peruskoulutuksena sekä näyttötutkintona ja oppisopimuskoulutuksena, joissa voi opiskella ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon. Vuonna 2014 ammatillisessa koulutuksessa aloitti noin 107 900 opiskelijaa, joista 75 600 tähtäsi ammatilliseen perustutkintoon, 22 800 ammattitutkintoon ja 9 500 erikoisammattitutkintoon.

Tarkastelussa ovat mukana vain ne aloittaneet, joiden tavoitteena oli koko tutkinnon suorittaminen sekä ne henkilöt, jotka ovat suorittaneet koko tutkinnon. Mukana on sekä opetushallinnon alainen että muiden hallinnonalojen koulutus. Koulutusaloista ”Muu koulutus” on rajattu pois. Tähän koulutusalaan kuuluvat mm. palo- ja pelastusalan koulutus sekä vankeinhoidon koulutus.

Kuvio 3. Ammatillisen koulutuksen kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa läpäisseet (aloitusvuosi 2004, prosenttiosuudet)

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Ammatillisen koulutuksen osion ensimmäisessä taulukossa (kuvio 3) aloitusvuodeksi on valittu vuosi 2004, jotta saadaan mahdollisimman pitkä tarkastelujakso. Taulukossa tarkastellaan aloittamisesta tutkinnon suorittamiseen kulunutta aikaa kolmen, viiden ja kahdeksan vuoden jaksoissa. Muissa taulukoissa aloitusvuodeksi on valittu 2007 sekä tarkastelujaksoksi kolme ja viisi vuotta.

Noin 54 prosenttia ammatillisen koulutuksen vuonna 2004 aloittaneista suoritti tutkinnon kolmessa vuodessa, viidessä vuodessa tutkinnon suoritti 63 prosenttia. Kahdeksan vuotta aloittamisesta vielä ainoastaan 67 prosenttia oli saanut tutkintonsa valmiiksi. Läpäisyasteessa on suuria eroja ammatillisen koulutuksen eri muotojen välillä. Esimerkiksi ammatillisen peruskoulutuksen suoritti oppilaitosmuotoisena kolmessa vuodessa 60 prosenttia aloittaneista, mutta oppisopimuskoulutuksena ainoastaan 43 prosenttia. Tämä on ammatillisen koulutuksen läpäisyasteista heikoin. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa läpäisyasteet olivat päinvastaiset. Kolmessa vuodessa oppisopimuskoulutuksen aloittaneista suurempi osuus oli suorittanut tutkinnon kuin oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa aloittaneista. Jäljempänä käsitellään ammatillisen koulutuksen läpäisyä perusteellisemmin. tarkastelu on jaettu kolmeen osaan: ammatillinen peruskoulutus (oppilaitosmuotoinen), näyttötutkinnot (oppilaitosmuotoinen) ja oppisopimuskoulutus.

Taulukko 4. Ammatillisen koulutuksen kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa läpäisseet (aloitusvuosi 2004, prosenttiosuudet)

Tavoitekoulutus	Koulutuksen aloittamisesta kulunut aika		
	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta
Oppilaitosmuotoinen koulutus			
Ammatillinen peruskoulutus	59,7	72,1	76,8
Näyttötutkintoon valmistava koulutus	46,5	50,6	54,4
Ammatilliset perustutkinnot	46,7	51,3	55,5
Ammattitutkinnot	46,9	50,7	54,1
Erikoisammattitutkinnot	42,8	46,4	50,3
Oppisopimuskoulutus			
Ammatillinen peruskoulutus	42,6	61,7	66,0
Näyttötutkintoon valmistava koulutus	52,8	59,0	62,0
Ammatilliset perustutkinnot	42,9	54,9	58,7
Ammattitutkinnot	57,2	61,0	64,1
Erikoisammattitutkinnot	58,6	61,2	63,0
Kaikki yhteensä	54,1	62,5	66,6

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Ammatillinen peruskoulutus (oppilaitosmuotoinen)

Oppilaitosmuotoinen ammatillinen peruskoulutus on yleisin tapa suorittaa ammatillinen perustutkinto, ja vuonna 2014 ammatillisen peruskoulutuksen aloitti yhteensä noin 46 300 opiskelijaa. Ammatillinen peruskoulutus on myös nuorten (15–19-vuotiaiden) yleisin ammatillisen tutkinnon suorittamismuoto. Useimmat ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamiseen suunnatut hankkeet on kohdennettu juuri ammatilliseen peruskoulutukseen.

Oppilaitosmuotoinen koulutus on yhä yleisin tapa suorittaa ammatillinen perustutkinto

Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) läpäisy: Koulutuksen läpäisyyn vaikuttaa koulutusala, äidinkieli ja alue

Vuonna 2007 ammatillisen peruskoulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden koulutuksen läpäisyasteissa on koulutusalojen välillä varsin selviä eroja (taulukko 5). Luonnontieteiden alan kolmen vuoden läpäisyaste (48 %) oli selvästi matalin kaikista koulutusaloista. Suhteellisesti luonnontieteiden alalla läpäisy paranee viiden vuoden tarkastelujaksolla, mutta sen noin 66 prosentin läpäisyaste oli edelleen matalin kaikista opintoaloista. Koulutusalojen korkeimmat läpäisyasteet olivat sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla, humanistisella ja kasvatusalalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Näillä aloilla kolmen vuoden läpäisyaste oli noin 65 prosenttia ja viiden vuoden läpäisyaste oli lähes 80 prosenttia.

Yhteensä noin 25 900 niistä opiskelijoista, jotka aloittivat koulutuksensa oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa vuonna 2007, suoritti tutkinnon tavoiteajassa, eli kolmessa vuodessa. Tämä on 82 prosenttia niistä vuonna 2007 aloittaneista, jotka suorittivat tutkinnon 3–5 vuodessa. Kun viisi

vuotta oli kulunut aloittamisesta, tutkinnon oli suorittanut 31 800 opiskelijaa. Tutkintoja suoritetaan viiden vuoden jälkeenkin, mutta läpäisyaste ei nouse mainittavasti viiden vuoden tarkastelujakson jälkeen.

Luonnontieteiden alan kolmen vuoden läpäisyaste on kaikista koulutusaloista matalin

suurempia kolmen vuoden kuin viiden vuoden tarkastelujaksolla. Esimerkiksi naisvaltaisella sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla miesten läpäisyaste oli kolmen vuoden jaksolla 14 prosenttiyksikköä matalampi ja viiden vuoden

Myös sukupuolten välillä useiden koulutusalojen läpäisyasteissa oli varsin selviä eroja (taulukko 5). Erot olivat hieman

jaksolla 12 prosenttiyksikköä matalampi kuin naisten. Vastaavia joidenkin koulutusalojen suuria eroja sukupuolten läpäisyasteissa on pyritty selittämään mm. ongelmilla sosiaaliseen kulttuuriin sopeutumisessa ja väärillä ennakko-odotuksilla alan valinnassa (Vehviläinen 2014, 57–59).

Taulukko 5. Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Koulutusala	3 vuotta aloittamisesta			5 vuotta aloittamisesta		
	miehet	naiset	yhteensä	miehet	naiset	yhteensä
Humanistinen ja kasvatusala	70,4	64,9	66,0	75,9	80,1	79,2
Kulttuuriala	53,2	56,9	55,8	69,2	74,0	72,5
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	54,4	63,6	60,4	69,8	75,4	73,4
Luonnontieteiden ala	48,0	45,8	47,7	65,8	64,5	65,7
Tekniikan ja liikenteen ala	66,8	58,0	65,0	79,9	71,8	78,3
Luonnonvara- ja ympäristöala	57,8	52,6	54,8	68,8	68,3	68,5
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	52,9	66,6	65,4	69,2	80,7	79,7
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	54,0	60,1	58,7	67,9	73,4	72,1
Yhteensä	62,3	61,3	61,8	76,1	75,4	75,8

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

On suuria eroja ammatillisen peruskoulutuksen aloittaneiden tutkintojen läpäisyasteissa Ammatillisen peruskoulutuksen talotekniikan perustutkinnon kolmen vuoden läpäisyaste oli 82 prosenttia ja viiden vuoden lähes 90 prosenttia. Tämä on korkein läpäisyaste, kun verrataan opiskelijamäärältään 20 suurinta ammatillisen peruskoulutuksen aloittaneiden läpäisyasteita. Rakennusalan ja hiusalan perustutkintojen kolmen vuoden läpäisyasteet olivat yli 70 prosenttia ja viiden vuoden yli 80 prosenttia. Kaikista matalin oli tietojenkäsittelyn perustutkinnon läpäisyaste. Kolme vuotta aloittamisesta tutkinnon oli suorittanut 48 prosenttia ja vielä viiden vuoden jälkeen ainoastaan kaksi kolmasosaa oli saanut tutkintonsa valmiiksi (liitetaulukko 4.1).

Ammatillisen peruskoulutuksen läpäisyasteissa oli selviä eroja sen maakunnan mukaan, jossa koulutus oli järjestetty (liitetaulukko 4.2). Kolmessa vuodessa tutkinnon suorittaneiden läpäisyasteet olivat korkeimmat Pohjanmaalla (73 %) ja

Etelä-Pohjanmaalla (70 %). Matalimmat läpäisyasteet taas olivat Lapissa (53 %) ja Uudellamaalla (55 %). Muissa maakunnissa läpäisyasteet olivat keskimäärin hieman yli 60 prosenttia. Viiden vuoden tutkinnon läpäisyasteet olivat korkeimmat Pohjanmaalla, Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Keski-Suomessa, joissa kaikissa läpäisyaste oli noin 80 prosenttia. Viiden vuoden suoritusajan selvästi matalin läpäisyaste oli Uudellamaalla, jossa vain noin 69 prosenttia vuonna 2007 aloittaneista oli suorittanut aloittamansa tutkinnon. Muissa maakunnissa läpäisyaste oli 73 prosentin ja 80 prosentin välillä.

Kolmessa vuodessa tutkinnon suorittaneiden läpäisyasteet olivat korkeimmat Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla

Uusimaa on Suomen suurin työmarkkina-alue, joten sen heikkoa läpäisyastetta on syytä tarkastella hieman tarkemmin. Uudenmaan heikkoa läpäisyastetta voidaan osittain selittää työmarkkinoiden imulla sekä monipuolisella koulutustarjonnalla, joka helpottaa alanvaihtoa.

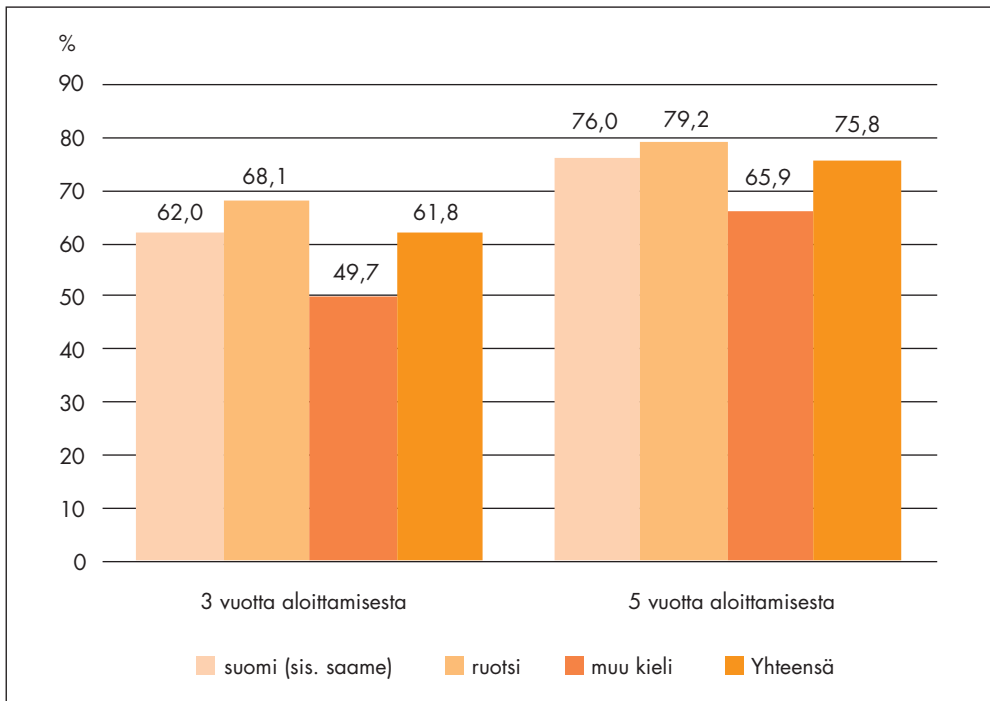
Kun Uudenmaan läpäisyastetta tarkastellaan koulutuksen järjestäjien mukaan, havaitaan, että niiden välillä läpäisyssä oli melko suurta vaihtelua. Uudenmaan maakunnan kolmestakymmenestäviidestä koulutuksen järjestäjästä ainoastaan kuuden läpäisyaste ylittää 78:n prosentin läpäisy tavoitteen kolmessa vuodessa ja kahdentoista viidessä vuodessa.

Ammatillisen peruskoulutuksen läpäisyssä oli myös eroja sen mukaan, mikä oli opiskelijan äidinkieli (kuvio 4). Korkein läpäisyaste oli ruotsinkielisillä opiskelijoilla, joista kolmessa vuodessa tutkinnon suorittaneiden osuus oli noin 68 prosenttia ja viidessä vuodessa suorittaneiden noin 79 prosenttia. Suomenkielisillä opiskelijoilla vastaavat prosenttiluvut olivat 62 ja 76. Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien kolmen vuoden läpäisyaste oli hieman alle 50 prosenttia ja viiden vuoden hieman alle 66 prosenttia. Luvut olivat selvästi matalampia kuin suomen- ja ruotsinkielisten opiskelijoiden läpäisyasteet. Vieraskielisten ammatillisen peruskoulutuksen läpäisyaste on kuitenkin hieman noussut 2000-luvulla.

Vieraskielisten opiskelijoiden läpäisyaste selvästi matalampi kuin suomen- ja ruotsinkielisten

Valtaosa ammatillisen peruskoulutuksen suorittaneista puhui äidinkielenään suomea. Heitä oli 24 000 (92 %) kaikista kolmessa vuodessa suorittaneista. Ruotsia äidinkielenään puhuvia oli samasta ryhmästä vajaa 1 400 henkeä ja muita kieliä puhuvia 800 henkeä.

Vieraskielisten selvästi heikompaan läpäisyasteeseen vaikuttavat monet tekijät, joista useat ovat samoja kuin kantaväestöllä. Läpäisyaste on selvästi parempi opiskelijoilla, jotka ovat asuneet pitkään Suomessa, opiskelleet suomalaisessa koulujärjestelmässä ja samalla kehittäneet kielitaitoaan. Heikko kielitaito ja Suomessa oleskelun pituuden lisäksi keskeyttämistä tai opintojen viivästymistä selittävät sellaiset tekijät kuin opiskelijan opiskelutaidot ja oppilaitoksen opetuskäytännöt. (Kilpinen 2009).

Kuvio 4. Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet äidinkielen mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

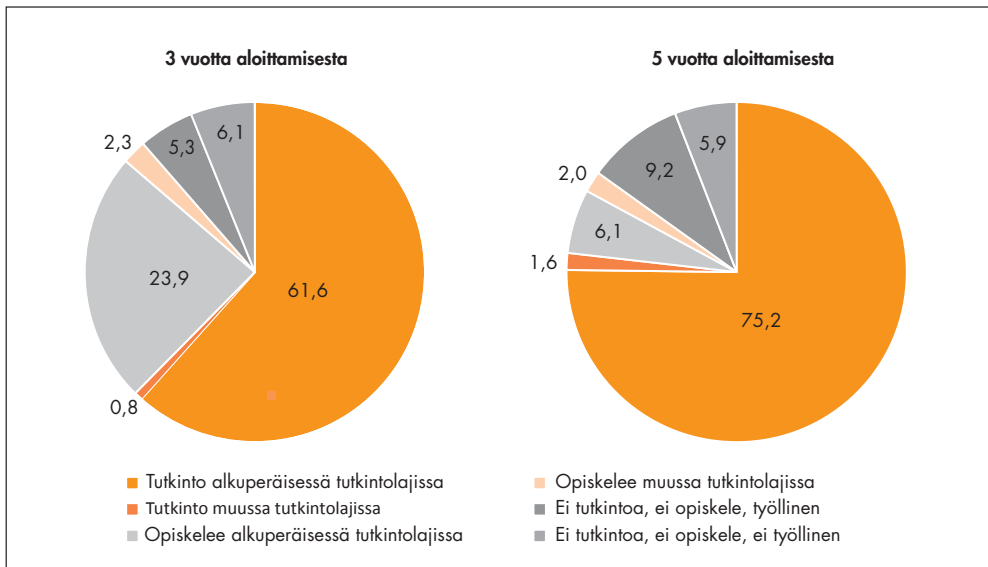
Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) opintojen kulku: Hyvä työllisyystilanne motivoi opiskelijoita valmistumaan

Vuonna 2007 aloittaneiden opintouria voidaan seurata tarkasti opintojen kulun avulla. Opintojen kulku kertoo myös, miten opiskelijat sijoittuivat, jos he eivät suorittaneet ammatillisen koulutuksen tutkintoa kolmen eivätkä viiden vuoden tarkastelujakson aikana. Erityisesti huomiota tulisi kiinnittää niiden henkilöiden osuuteen, jotka eivät ole suorittaneet tutkintoa, eivät opiskele eivätkä ole työllisiä. Tämän ryhmän opintojen keskeyttäminen on erityisen ongelmallista, ja heidän syrjäytymisriskiään voidaan pitää suurena.

Kolmen vuoden tarkastelujaksolla selvästi suurin osa niistä opiskelijoista, jotka eivät olleet suorittaneet mitään ammatillista tutkintoa, oli edelleen opiskelijana aloittamassaan koulutuksessa (kuvio 5, liitetaulukko 4.3). Tähän ryhmään kuului noin 24 prosenttia ammatillisen peruskoulutuksen vuonna 2007 aloittaneista. Luonnontieteiden alalla näiden opiskelijoiden osuus oli hieman yli 34 prosenttia aloittaneista. Noin kolme prosenttia aloittaneista opiskeli tai oli suorittanut tutkinnon muussa kuin ammatillisessa koulutuksessa. Yleisintä vaihtaminen oli kulttuurialalla, mutta alojen väliset erot eivät ole kovin suuria. Keskimäärin viisi prosenttia aloittaneista siirtyi kolmessa vuodessa työelämään suorittamatta tutkintoa loppuun. Yleisintä se oli luonnonvara- ja ympäristöalalla, jossa tämän ryhmän osuus oli yhdeksän prosenttia.

Sekä kolmen että viiden vuoden jälkeen aloittamisesta noin kuudella prosentilla ammatillisen peruskoulutuksen vuonna 2007 aloittaneista opiskelijoista ei ollut tutkintoa, he eivät opiskelleet eivätkä olleet työllisiä. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä humanistisella ja kasvatusalalla tähän ryhmään kuuluvia opiskelijoita oli noin neljä prosenttia vuonna 2007 aloittaneista. Luonnontieteiden alalla sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla tämän ryhmän osuus oli noin kaksi prosenttiyksikköä suurempi.

Opintojen kulku tukee analyysiä, jonka mukaan alat, joilla työllisyystilanne on parempi kuin muilla aloilla, myös motivoivat enemmän opiskelijaa valmistumaan – varsinkin, jos tutkinto luo selvää lisäarvoa työmarkkinoilla ja opiskelija pääsee jo opintojen yhteydessä harjoittelujaksojen kautta kiinnittymään omaan alaansa ja työpaikkaan. Negatiivisesti läpäisyyn vaikuttavat mm. epärealistiset odotukset valittua alaa kohtaan. (Vehviläinen 2014, 53–56.)

Kuvio 5. Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Näyttötutkinnot (oppilaitosmuotoinen)

Näyttötutkinto on suunnattu erityisesti aikuisille, ja sen perustana on ammattitaidon osoittaminen käytännön työelämässä. Näyttötutkinnolla pyritään luomaan joustavia tapoja ammatillisten tutkintojen suorittamiseen. Näyttötutkinto suoritusmuotona on yleistynyt 2010-luvulla, ja vuonna 2014 oppilaitosmuotoisessa näyttötutkintokoulutuksessa aloitti noin 42 300 opiskelijaa. Kaikki ammatilliset perustutkinnot voidaan suorittaa näyttötutkintona, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot suoritetaan aina näyttötutkintona.

Oppilaitosmuotoisten näyttötutkintojen ja oppisopimuskoulutuksen läpäisyasteita tarkasteltaessa on syytä huomioida, että koulutusalojen opiskelijamäärät voivat olla näissä tutkintomuodoissa hyvinkin erilaisia. Läpäisyasteiden vertailun tuloksiin on syytä suhtautua varauksin, sillä joillain aloilla yksittäiset opiskelijat vaikuttavat kokonaisuuteen huomattavasti enemmän kuin toisilla. Erityisesti ammatti- ja erityisammattitutkintoa varten opiskelee tietyillä aloilla hyvin pieni määrä opiskelijoita.

Ammatillisten näyttötutkintojen (oppilaitosmuotoinen) koulutuksen läpäisy: Näyttötutkintona suorittavien läpäisyaste on matalampi kuin ammatillisena peruskoulutuksena tutkinnon suorittavien

Ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintona suorittavien keskimääräinen läpäisyaste oli selvästi matalampi kuin ammatillisena peruskoulutuksena tutkinnon suorittavien. Kolmessa vuodessa ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintona suoritti noin 48 prosenttia kaikista vuonna 2007 aloittaneista opiskelijoista (taulukko 6). Koulutusalojen välillä oli kuitenkin eroja. Heikoin läpäisyaste oli luonnontieteiden alalla, jossa vain noin 29 prosenttia aloittaneista suoritti tutkinnon kolmessa vuodessa. Korkein läpäisyaste oli sosiaali-, humanistisella ja kasvatusalalla (64 %) sekä terveys- ja liikunta-alalla (60 %). Läpäisyasteissa oli kuitenkin melko suuria eroja sukupuolten mukaan. Esimerkiksi humanistisella ja kasvatusalalla naisten läpäisyaste oli lähes 40 prosenttiyksikköä miesten läpäisyastetta korkeampi. Naisten läpäisyaste oli lähes kaikilla aloilla selvästi korkeampi kuin miesten.

*Naisten läpäisyaste
lähes kaikilla aloilla
korkeampi kuin
miehillä*

Viiden vuoden tarkastelujaksolla keskimääräinen läpäisyaste nousi noin kuusi prosenttiyksikköä. Korkeimmat läpäisyasteet olivat humanistisella ja kasvatusalalla (73 %) sekä sosiaali-, terveys ja liikunta-alalla (66 %). Matalin läpäisyaste taas oli luonnontieteiden alalla (39 %). Muiden alojen läpäisyaste oli 46–57 prosenttia. Läpäisyasteissa oli useimmilla koulutusaloilla edelleen varsin suuriakin eroja sukupuolten välillä.

Yhteensä noin 6 860 niistä opiskelijoista, jotka aloittivat koulutuksensa oppilaitosmuotoisessa näyttötutkinnon perustutkintoon valmistavassa koulutuksessa vuonna 2007 suoritti tutkinnon tavoiteajassa, eli kolmessa vuodessa. Tämä on 90 prosenttia niistä vuonna 2007 aloittaneista, jotka suorittivat tutkinnon 3–5 vuodessa. Kun viisi vuotta oli kulunut aloittamisesta, tutkinnon oli suorittanut 7 650 opiskelijaa. Tutkintoja suoritetaan viiden vuoden jälkeenkin, mutta läpäisyasteen kasvu hidastuu viiden opiskeluvuoden jälkeen.

Taulukko 6. Ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintona suorittaneet (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Ammatillinen perustutkinto						
Koulutusala	3 vuotta aloittamisesta			5 vuotta aloittamisesta		
	miehet	naiset	yhteensä	miehet	naiset	yhteensä
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	30,0	71,4	63,5	50,0	76,2	73,1
Kulttuuriala	40,6	57,1	52,3	46,9	61,0	56,9
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	32,1	42,5	40,8	37,2	53,1	50,1
Luonnontieteiden ala	26,9	33,9	29,0	34,4	45,2	38,7
Tekniikan ja liikenteen ala	41,0	45,3	41,9	44,9	51,5	46,4
Luonnonvara- ja ympäristöala	36,7	51,3	44,4	39,9	55,5	48,4
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	49,6	60,9	60,0	57,5	66,5	65,8
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	39,6	47,6	46,3	45,3	52,4	51,3
Yhteensä	40,0	53,7	47,9	44,5	59,9	53,4

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Näyttötutkintona suoritettavan ammattitutkinnon kolmen ja viiden vuoden keskimääräinen läpäisyaste oli heikompi kuin ammatillisessa perustutkinnossa (taulukko 7). Korkein läpäisyaste oli sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla (66 % ja 69 %) ja matalin luonnontieteiden alalla (28 % ja 31 %). Erot sukupuolten läpäisyasteissa poikkesivat myös ammatillisen perustutkinnon tuloksista. Ammattitutkinnoissa miesten läpäisyaste oli humanistisella ja kasvatustieteiden alalla, sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä luonnonvara- ja ympäristöalalla hieman korkeampi kuin naisten. Kuitenkin molemmilla tarkastelujaksoilla naisten keskimääräinen läpäisyaste oli miesten läpäisyastetta korkeampi myös ammattitutkinnoissa.

Yhteensä noin 8 630 niistä opiskelijoista, jotka aloittivat koulutuksensa oppilaitosmuotoisessa näyttötutkinnon ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa vuonna 2007 suoritti tutkinnon tavoiteajassa, eli kolmessa vuodessa. Tämä on 91 prosenttia niistä vuonna 2007 aloittaneista, jotka suorittivat tutkinnon 3–5 vuodessa. Kun viisi vuotta oli kulunut aloittamisesta, tutkinnon oli suorittanut 9 490 opiskelijaa. Tutkintoja suoritetaan viiden vuoden jälkeenkin, mutta läpäisyaste ei nouse mainittavasti viiden vuoden tarkastelujakson jälkeen.

Taulukko 7. Ammattitutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007 prosenttiosuudet)

Ammattitutkinto						
Koulutusala	3 vuotta aloittamisesta			5 vuotta aloittamisesta		
	miehet	naiset	yhteensä	miehet	naiset	yhteensä
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	54,5	49,5	50,4	63,6	54,9	56,6
Kulttuuriala	34,0	46,2	39,8	37,7	52,3	45,8
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	46,7	58,5	56,0	49,6	61,6	59,2
Luonnontieteiden ala	26,0	30,6	27,5	28,8	34,7	31,4
Tekniikan ja liikenteen ala	28,2	28,2	28,2	33,3	33,9	33,4
Luonnonvara- ja ympäristöala	42,5	42,5	42,6	46,7	48,8	48,0
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	66,2	65,3	65,6	70,1	68,7	69,1
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	42,9	54,8	53,9	49,2	57,6	57,0
Yhteensä	32,8	53,0	43,2	37,7	56,8	47,5

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Näyttötutkintona suoritettavien erikoisammattitutkintojen keskimääräinen läpäisyaste oli matalampi kuin perustutkinnon ja ammattitutkinnon (taulukko 8). Erikoisammattitutkintoa varten opiskelun aloittaneiden määrä oli myös selvästi muita tutkintotyyppisiä pienempi. Sen vuoksi erikoisammattitutkintojen läpäisyasteista on vaikeampaa tehdä yleistyksiä, sillä yksittäiset opintojen keskeyttäjät saattavat joillain aloilla vaikuttaa huomattavastikin läpäisyasteisiin.

Yhteensä noin 1 150 niistä opiskelijoista, jotka aloittivat koulutuksensa oppilaitosmuotoisessa näyttötutkinnon erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa vuonna 2007 suoritti tutkinnon tavoiteajassa, eli kolmessa vuodessa. Tämä on 87 prosenttia niistä vuonna 2007 aloittaneista, jotka suorittivat tutkinnon 3–5 vuodessa. Kun viisi vuotta oli kulunut aloittamisesta, tutkinnon oli suorittanut 1 330 opiskelijaa. Tutkintoja suoritetaan viiden vuoden jälkeenkin, mutta läpäisyasteen kasvu hidastuu viiden vuoden jälkeen.

Taulukko 8. Erikoisammattitutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Erikoisammattitutkinto						
Koulutusala	3 vuotta aloittamisesta			5 vuotta aloittamisesta		
	miehet	naiset	yhteensä	miehet	naiset	yhteensä
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	100,0	57,1	60,0	100,0	64,3	66,7
Kulttuuriala	8,3	15,4	12,0	16,7	15,4	16,0
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	42,5	49,6	46,5	45,3	52,6	49,4
Luonnontieteiden ala	33,3	*	25,0	33,3	100,0	25,0
Tekniikan ja liikenteen ala	31,8	42,3	34,4	42,1	48,7	43,6
Luonnonvara- ja ympäristöala	23,3	30,0	24,5	25,6	30,0	26,4
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	61,5	39,7	41,9	61,5	44,8	46,5
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	30,0	46,9	43,7	36,7	52,3	49,4
Yhteensä	33,6	44,3	39,0	40,6	49,3	44,9

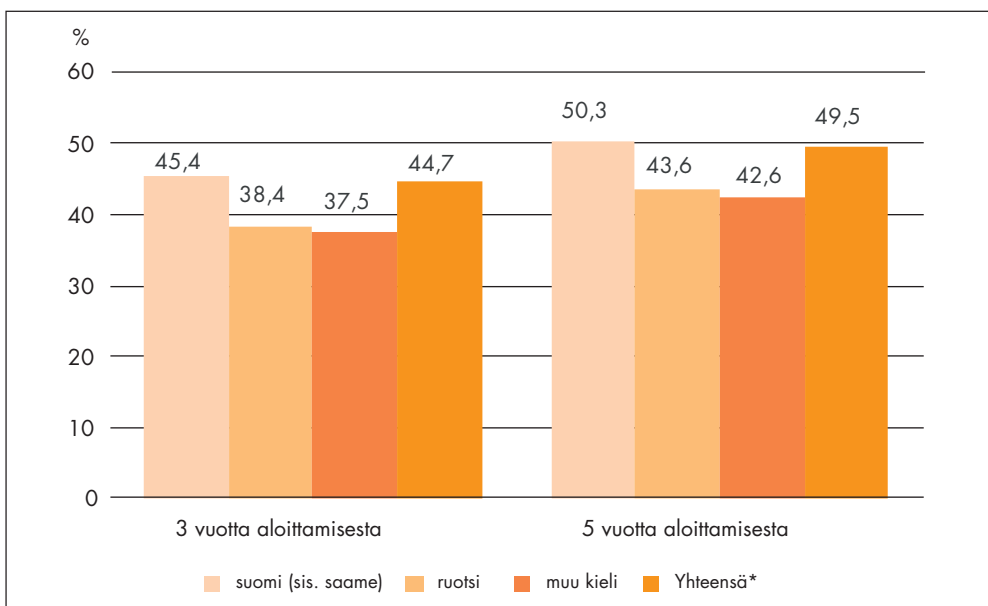
Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Tutkinnoittain tarkasteltuna huomaa, että on suuria eroja ammatillisten näyttötutkintojen aloittaneiden läpäisyasteissa. Hierojan ammattitutkinnon sekä käsi- ja taideteollisuuden perustutkinnon kolmen vuoden läpäisyasteet olivat 84 prosenttia ja 78 prosenttia. Viisi vuotta aloittamisesta hierojan ammattitutkinnon oli suorittanut 86 prosenttia aloittaneista; käsi- ja taideteollisuuden perustutkinnon 82 prosenttia aloittaneista. Näiden tutkintojen läpäisyaste oli korkein, kun tarkastellaan opiskelijamäärältään 20 suurinta tutkintoa. Näyttötutkintojen aloittaneista heikoin läpäisyaste oli tietojenkäsittelyn perustutkinnon aloittaneilla. Vajaa 30 prosenttia suoritti tutkinnon kolmessa vuodessa ja noin 39 prosenttia viidessä vuodessa (liitetaulukko 4.4).

Tavoitetutkinnon maakunnan mukaan tarkasteltuna näyttötutkinnon läpäisyasteissa oli suuriakin eroja, mutta useimmissa maakunnissa läpäisyaste jäi alhaiseksi (liitetaulukko 4.5). Heikoin läpäisyaste oli Uudellamaalla, joka jäi viiden vuoden tarkastelussakin alle 40 prosentin. Keskimäärin kolmessa vuodessa tutkinnon suoritti 45 prosenttia aloittaneista ja viidessä vuodessa 50 prosenttia aloittaneista.

Opiskelijan äidinkielen mukaan tarkasteltuna suomenkielisten läpäisyaste oli molempina tarkastelujaksona noin seitsemän prosenttiyksikköä suurempi kuin sekä ruotsinkielisten että vieraskielisten läpäisyaste (kuva 6).

Valtaosa tutkinnon suorittaneista puhui äidinkielenään suomea. Heitä oli 15 300 (92 %) kaikista kolmessa vuodessa suorittaneista. Ruotsia äidinkielenään puhuvia oli samasta ryhmästä 440 henkeä ja muita kieliä puhuvia 880 henkeä. Huomattavaa on, että vieraskielisiä on kaksinkertaisesti verrattuna ruotsinkielisten määrään.

Kuvio 6. Näyttötutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet äidinkielen (aloitusvuosi 2007)

*) Perustutkinnot sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Ammatillisten näyttötutkintojen (oppilaitosmuotoinen) aloittaneiden opintojen kulku:

Työelämään siirtyminen on tavallisin syy keskeyttää opinnot

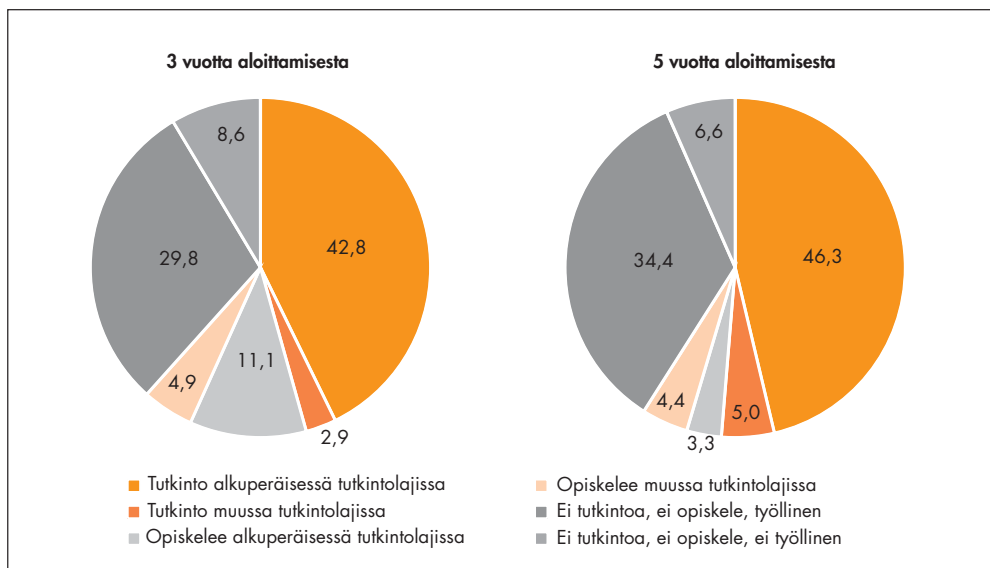
Opintojen kulkua tarkasteltaessa havaittiin, että kolmen vuoden tarkastelujaksolla suuri osa niistä opiskelijoista, jotka eivät suorittaneet tutkintoa, olivat siirtyneet työelämään (kuvio 7, liitetaulukko 4.6). Noin 30 prosenttia vuonna 2007 näyttötutkinnon aloittaneista kuului tähän ryhmään. He eivät opiskelleet eivätkä olleet suorittaneet tutkintoa, mutta olivat työllisiä. Noin kolme prosenttia aloittaneista oli suorittanut jonkin muun kuin aloittamansa opiskelualan tutkinnon. Noin 11 jatkoi opintojaan aloittamassaan tutkintolajissa ja noin viisi prosenttia opiskeli muussa kuin aloittamassaan koulutuksessa. Vajaa yhdeksän prosenttia kuului ryhmään, jotka eivät olleet suorittaneet tutkintoa, eivät opiskelleet eivätkä olleet työllisiä.

Viiden vuoden tarkastelujaksossa ammatillisen koulutuksen läpäisyaste kasvoi vain 3,5 prosenttiyksikköä. Ryhmän, joka ei ole suorittanut tutkintoa, ei opiskele eikä ole työllinen, osuus oli pienentynyt noin kaksi prosenttiyksikköä, mutta koulutusalojen välillä oli selviä eroja. Samalla tutkintoa suorittamattomien työllisten osuus oli kasvanut viisi prosenttiyksikköä kolmen vuoden periodilla.

Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla tutkinnon suorittaneiden osuus oli korkein kaikista koulutusaloista

Kaikista koulutusaloista, sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla aloittaneista kuului pienin osuus edellä mainittuun ryhmään (24 %). Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla läpäisyaste oli myös korkein kaikista koulutusaloista, mikä kertoo osaltaan alan onnistuneista tutkinnon suorituskäytännöistä ja tutkinnon arvostuksesta työmarkkinoilla. Yhteenvetona voidaan todeta, että näyttötutkinnoissa yleisin koulutuksen keskeytymisen syy on opiskelijan siirtyminen työmarkkinoille.

Yhteenvetona voidaan todeta, että näyttötutkinnoissa yleisin koulutuksen keskeytymisen syy on opiskelijan siirtyminen työmarkkinoille.

Kuvio 7. Näyttötutkinnon (oppilaitosmuotoinen) opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)*)

* Perustutkinnot sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutuksella voi opiskella lähes kaikkiin ammatillisiin tutkintoihin, ja sen kautta voi suorittaa ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon sekä erikoisammattitutkinnon. Oppisopimus perustuu työnantajan ja vähintään 15-vuotiaan opiskelijan väliseen määräaikaiseen työopimukseen, johon kuuluu ammattiin kouluttaminen työpaikalla. Oppisopimukseen liitetään henkilökohmainen opiskeluohjelma, joka laaditaan Opetushallituksen vahvistamien tutkinnon perusteiden pohjalta. Vuonna 2014 ammatillista tutkintoa oppisopimuksella aloitti noin 19 400 opiskelijaa.

Oppisopimuskoulutuksen läpäisy:

Oppisopimuksena suoritettavien ammatti- ja erikoisammattitutkintojen läpäisyaste on korkeampi kuin ammatillisten perustutkintojen

Oppisopimuksena suoritettavan ammatillisen perustutkinnon läpäisyaste oli matalampi kuin oppilaitosmuotoisesti suoritettavan perustutkinnon. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen osalta tilanne oli päinvastainen. Oppisopimuksen ammatillisen perustutkinnon kolmen vuoden läpäisyaste oli keskimäärin 41 prosenttia (taulukko 9). Läpäisy kuitenkin vaihteli koulutusalojen välillä. Humanistisella ja kasvatusalalla päästiin 58 prosenttiin, kun taas yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla tutkinnon suoritti kolmessa vuodessa vain 23 prosenttia vuonna 2007 aloittaneista. Läpäisyaste oli kaikilla koulutusaloilla naisilla korkeampi kuin miehillä; suurimmillaan ero koulutusalan sisällä oli yli 20 prosenttiyksikköä.

Ammatillisen perustutkinnon kolmen vuoden läpäisyaste korkein humanistisella ja kasvatusalalla

Viiden vuoden tarkastelujaksolla oppisopimuskoulutuksen keskimääräinen läpäisyaste nousi noin 54 prosenttiin. Luonnontieteiden alalla

läpäisyaste nousi lähes 30 prosenttiyksikköä, mikä oli suurin korotus läpäisyasteessa. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla läpäisy oli edelleen heikointa ja varsinkin miesten läpäisyaste (28 %) oli varsin alhainen. Myös tekniikan ja liikenteen alan läpäisyaste (57 %) oli melko alhainen, sillä ala on koulutusaloista suurin ja niinpä tutkintoa suorittamattomia opiskelijoita oli alalla lukumäärällisesti eniten. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla oli oppisopimuskoulutuksenkin osalta korkein läpäisyaste viiden vuoden tarkastelussa.

Oppisopimuksena suoritettavien ammatti- ja erikoisammattitutkintojen läpäisyaste oli korkeampi kuin ammatillisten perustutkintojen. Vuonna 2007 aloittaneita

Korkein ammattitutkintojen läpäisyaste sosiaali- ja terveystieteillä, matalin kulttuurialalla

den ammattitutkintojen läpäisyaste oli keskimäärin 58 prosenttia kolmessa vuodessa ja 62 prosenttia viidessä vuodessa. Korkein läpäisyaste oli sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla (69 % ja 72 %) ja matalin läpäisyaste oli kulttuurialalla (47 % ja 53 %). Suurin ero sukupuolten läpäisyasteissa oli humanistisella ja kasvatustieteillä, jossa naisten läpäisyaste oli yli 20 prosenttiyksikköä korkeampi kuin miesten. Luonnontieteiden alan naisten 100 prosentin läpäisyaste selittyy hyvin pienellä opiskelijamäärällä (6 opiskelijaa).

Myös erikoisammattitutkinnoissa oli alakohtaista vaihtelua läpäisyasteissa. Kolmen ja viiden vuoden tarkastelujaksolla läpäisyaste oli naisilla noin 10 prosenttiyksikköä korkeampi kuin miehillä. Erikoisammattitutkintojen opiskelijamäärät vaihtelivat paljon alojen välillä, ja luonnontieteiden alalla erikoisammattitutkintoja ei suoritettu lainkaan. Opiskelijamäärältään suurimmalla eli yhteiskuntatieteiden ja liiketalouden alalla ero miesten ja naisten läpäisyasteissa oli molemmilla tarkastelujaksoilla noin 11 prosenttiyksikköä naisten hyväksi.

Yhteensä noin 5 020 niistä opiskelijoista, jotka aloittivat koulutuksensa ammatilliseen perustutkintoon valmistavassa oppisopimuskoulutuksessa vuonna 2007 suoritti tutkinnon tavoiteajassa, eli kolmessa vuodessa. Tämä on 75 prosenttia niistä vuonna 2007 aloittaneista, jotka suorittivat tutkinnon 3–5 vuodessa. Kun viisi vuotta oli kulunut aloittamisesta, ammatillisen perustutkinnon oli suorittanut 6 630 opiskelijaa.

Vastaavasti niistä opiskelijoista, jotka aloittivat koulutuksensa ammattitutkintoon valmistavassa oppisopimuskoulutuksessa noin 5 610 suoritti tutkinnon tavoiteajassa. Tämä on 93 prosenttia niistä kaikista vuonna 2007 aloittaneista, jotka suorittivat tutkinnon 3–5 vuodessa. Kun viisi vuotta oli kulunut aloittamisesta, ammattitutkinnon oli suorittanut 6 000 opiskelijaa.

Erikoisammattitutkintoon valmistavan oppisopimuskoulutuksen vuonna 2007 aloittaneista 3 390 suoritti tutkinnon kolmen vuoden tavoiteajassa. Tämän on 93 prosenttia niistä aloittaneista, jotka suorittivat tutkinnon 3–5 vuodessa. Kun viisi vuotta oli kulunut aloittamisesta, tutkinnon oli suorittanut 3 640 opiskelijaa. Tutkintoja suoritetaan viiden vuoden jälkeenkin, mutta läpäisyaste ei nouse mainittavasti viiden vuoden seurantajakson jälkeen.

Kun tarkastellaan opiskelijamäärältään 20 suurinta tutkintoa käy ilmi, että oppisopimuskoulutuksen aloittaneiden läpäisyaste on kautaltaan matalampi kuin

oppilaitosmuotoisen koulutuksen aloittaneiden läpäisyaste. Oppisopimuskoulutuksessa Lapsi- ja perhetyön perustutkinnon aloittaneiden läpäisyaste oli paras tarkastelussa mukana olleista tutkinnoista. Kolme vuotta aloittamisesta tutkinnon oli suorittanut 71 prosenttia ja viisi vuotta aloittamisesta 74 prosenttia vuonna 2007 aloittaneista. On suuria eroja ammatillisten tutkintojen (ammatillinen peruskoulutus) läpäisyasteissa Kaikista heikoin läpäisyaste oli Media-assistentin tutkintoa opiskelevilla – tutkinnon suoritti kolmessa vuodessa 22 prosenttia ja viidessä vuodessa 28 prosenttia aloittamisesta (liitetaulukko 4.7).

Taulukko 9. Oppisopimuksen kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Ammatillinen perustutkinto						
Koulutusala	3 vuotta aloittamisesta			5 vuotta aloittamisesta		
	miehet	naiset	yhteensä	miehet	naiset	yhteensä
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	40,0	62,5	58,2	60,0	68,8	67,1
Kulttuuriala	28,6	37,5	33,3	50,0	50,0	50,0
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	15,3	26,9	23,0	28,1	44,4	38,9
Luonnontieteiden ala	25,6	45,7	31,6	59,8	57,1	59,0
Tekniikan ja liikenteen ala	44,9	49,2	45,4	56,6	62,4	57,1
Luonnonvara- ja ympäristöala	31,3	35,3	33,7	43,8	49,0	47,0
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	35,0	57,5	54,8	53,8	69,8	68,0
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	29,7	42,3	39,9	35,1	49,4	47,2
Yhteensä	39,3	43,6	41,1	52,1	57,2	54,3
Ammattitutkinto						

Koulutusala	3 vuotta aloittamisesta			5 vuotta aloittamisesta		
	miehet	naiset	yhteensä	miehet	naiset	yhteensä
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	42,9	64,6	59,7	42,9	66,7	61,3
Kulttuuriala	36,0	54,5	47,4	44,0	57,6	52,6
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	55,7	61,2	59,1	57,7	63,8	61,5
Luonnontieteiden ala	55,6	100,0	63,6	66,7	100,0	63,6
Tekniikan ja liikenteen ala	53,4	52,9	53,4	60,0	56,5	59,6
Luonnonvara- ja ympäristöala	59,3	54,2	56,0	63,0	66,7	64,0
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	60,0	69,4	68,5	60,0	73,1	72,1
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	56,3	63,7	63,2	62,5	66,4	65,7
Yhteensä	54,1	61,9	57,9	59,0	65,1	62,0
Erikoisammattitutkinto						
Koulutusala	3 vuotta aloittamisesta			5 vuotta aloittamisesta		
	miehet	naiset	yhteensä	miehet	naiset	yhteensä
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	*	71,4	71,4	*	85,7	85,7
Kulttuuriala	33,3	66,7	58,3	50,0	66,7	58,3
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	53,5	64,6	59,5	55,6	66,8	61,7
Luonnontieteiden ala	*	*	*	*	*	*
Tekniikan ja liikenteen ala	45,4	46,2	45,5	52,5	50,0	52,1
Luonnonvara- ja ympäristöala	21,1	50,0	28,0	26,3	50,0	32,0
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	66,7	56,3	55,6	66,7	57,5	57,8
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	42,1	53,5	50,5	47,4	59,6	56,1
Yhteensä	48,1	59,5	53,6	52,9	62,7	57,5

* Ei riittävästi havaintoja

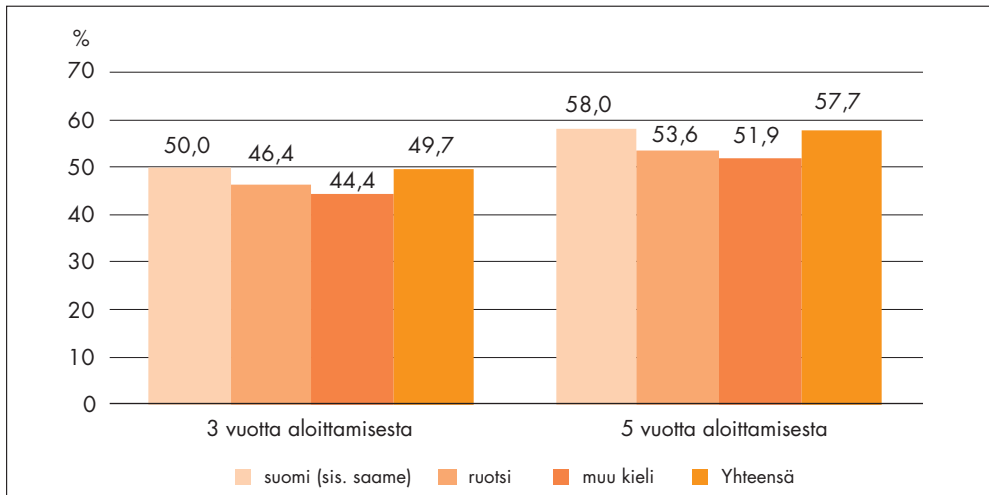
Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Kolmen vuoden tavoiteajassa korkein läpäisyaste Etelä-Karjalassa

Tavoitetutkinnon maakunnan mukaan tarkasteltuna oli oppisopimuskoulutuksen läpäisyasteissa suuriakin eroja (liitetaulukko 4.8). Kolmen vuoden tavoiteajassa korkein läpäisyaste oli Etelä-Karjalassa (62 %) ja matalin Lapissa (36 %) ja Ahvenanmaalla (36 %). Viiden vuoden ajassa varsin monet maakunnat pääsivät yli 60 prosentin läpäisyasteeseen, mutta Lappi ja Päijät-Häme jäivät alle 50 prosentin läpäisyasteeseen. Etelä-Karjalassa oli korkein läpäisyaste (69 %) myös viiden vuoden jaksolla. Oppisopimuskoulutuksen maakunnittaiset läpäisyasteet poikkesivat useissa maakunnissa näyttötutkintojen ja ammatillisen peruskoulutuksen luvuista.

Suomenkielisten opiskelijoiden läpäisyaste oli noin neljä prosenttiyksikköä ruotsinkielisiä ja kuusi prosenttiyksikköä vieraskielisiä opiskelijoita korkeampi (kuvio 8). Suomenkielisten opiskelijoiden määrä oli selvästi suurempi kuin muiden kieliryhmien.

Valtaosa puhui äidinkielenään suomea. Suomenkielisiä oli 14 000 (94 %) kaikista kolmessa vuodessa oppisopimuksella tutkinnon suorittaneista. Ruotsia äidinkielenään puhuvia oli samasta ryhmästä 405 henkeä ja muita kieliä puhuvia 390 henkeä. Huomattavaa on, että ruotsinkielisten ja vieraskielisten määrä oli lähes sama.

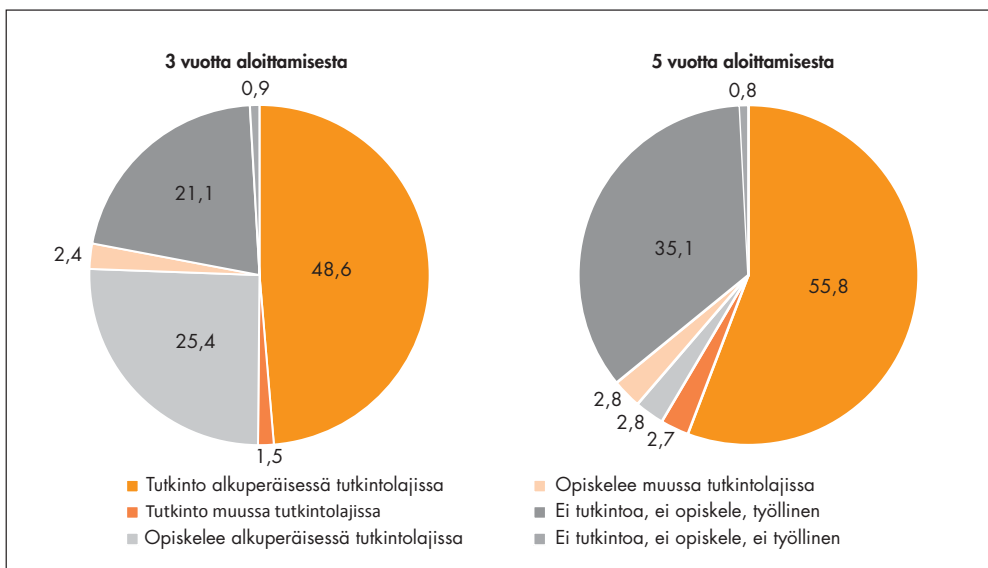
Kuvio 8. Oppisopimuskoulutuksen kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet äidinkielen mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuus *)

*) Perustutkinnot sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Opintojen kulku oppisopimuskoulutuksessa: Oppisopimus tarjoaa konkreettisen väylän työelämään

Oppisopimuskoulutuksen opintojen kulkua tarkasteltaessa keskeisin havainto on se, että hyvin pieni osuus oppisopimuskoulutuksen keskeyttäneistä kuuluu ryhmään, jolla ei ole tutkintoa, ei opiskele eikä ole työllinen (kuvio 9, liitetaulukko 4.9). Tähän ryhmään kuuluvien osuus molemmilla tarkastelujaksoilla on noin yksi prosentti, mikä on selvästi pienempi osuus kuin oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa koulutuksessa. Selvästi suurin osuus niistä opiskelijoista, jotka eivät suorittaneet tutkintoa, sijoittuivatkin työelämään (21 % ja 35 %). Työelämään sijoittuneiden tutkintoa suorittamattomien osuus kasvoi jopa enemmän kuin tutkinnon suorittajien määrä, kun siirrytään kolmen vuoden seurannasta viiden vuoden tarkasteluun. Nämä luvut tukevat aiempia havaintoja työkokemuksen merkityksestä työelämään kiinnittymiseen (Aho & Mäkiäho 2015). Oppisopimus ja näyttötutkinto työelämälähtöisinä tutkintoina tarjoavatkin useille opiskelijoille konkreettisen väylän työelämään, jolloin lopullista tutkinnon suorittamista ei ehkä nähdä yhtä merkityksellisenä kuin ammatillisessa peruskoulutuksessa.

Kuvio 9. Oppisopimusopiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet *)

*) Perustutkinnot sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

LIITETAULUKOT

Liitetaulukko 4.1. Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäiseet tutkinnon mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Tutkinto *	3 vuotta aloittamisesta	5 vuotta aloittamisesta
Talotekniikan perustutkinto	82,4	89,6
Rakennusalan perustutkinto	77,2	86,3
Hiusalan perustutkinto	72,2	80,2
Pintakäsittelyalan perustutkinto	66,3	79,3
Sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto	66,0	82,1
Elintarvikealan perustutkinto	65,6	75,0
Lähihoitaja, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	63,1	79,1
Autoalan perustutkinto	63,0	75,6
Logistiikan perustutkinto	61,9	74,4
Kone- ja metallialan perustutkinto	61,7	77,9
Turvallisuusalan perustutkinto	61,2	70,9
Merkonomi, liiketalouden perustutkinto	60,2	73,3
Matkailualan perustutkinto	59,6	73,7
Hotelli-, ravintola- ja catering-alan perustutkinto	58,8	72,9
Metsäalan perustutkinto: metsätalouden perustutkinto	58,8	68,6
Artesaani, käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto	56,7	71,3
Puualan perustutkinto	54,9	68,4
Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto	54,8	74,9
Maatalousalan perustutkinto: maatilatalouden perustutkinto	54,0	70,5
Tieto- ja viestintätekniiikan perustutkinto (ent. Datanomi, tietojenkäsittelyn perustutkinto)	47,7	65,7

* Mukana vertailussa on 20 opiskelijamäärältään suurimmat tutkinnot vuonna 2012

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 4.2. Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutuksen maakunnan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Maakunta	3 vuotta aloittamisesta	5 vuotta aloittamisesta
Uusimaa	55,1	68,9
Varsinais-Suomi	64,7	76,2
Satakunta	59,1	73,5
Kanta-Häme	62,6	76,7
Pirkanmaa	63,0	77,6
Päijät-Häme	61,5	76,1
Kymenlaakso	62,0	74,3
Etelä-Karjala	64,9	79,3
Etelä-Savo	59,5	74,4
Pohjois-Savo	65,7	78,9
Pohjois-Karjala	63,1	80,3
Keski-Suomi	66,4	79,6
Etelä-Pohjanmaa	70,4	81,8
Pohjanmaa	73,4	81,6
Keski-Pohjanmaa	62,0	83,3
Pohjois-Pohjanmaa	64,1	76,8
Kainuu	65,4	82,7
Lappi	53,4	75,5
Ahvenanmaa	68,0	77,3
Yhteensä	61,8	75,8

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 4.3. Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Koulutusala	Tutkinto alkuperäisessä tutkintolajissa	Tutkinto muussa tutkintolajissa	Opiskelee alkuperäisessä tutkintolajissa	Opiskelee muussa tutkintolajissa	Ei tutkintoa, ei opiskele, työllinen	Ei tutkintoa, ei opiskele, ei työllinen	Yhteensä
3 vuotta aloittamisesta	61,6	0,8	23,9	2,3	5,3	6,1	100
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	65,3	1,1	24,9	1,1	3,8	4,2	100
Kulttuuriala	55,6	1,6	26,2	4,2	6,2	6,2	100
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	60,1	0,6	23,8	3,3	6,1	6,1	100
Luonnontieteiden ala	47,5	0,7	34,5	3,1	5,9	8,3	100
Tekniikan ja liikenteen ala	64,9	0,5	22,9	1,5	4,2	6,0	100
Luonnonvara- ja ympäristöala	54,6	1,1	25,1	2,9	9,0	7,3	100
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	65,2	1,1	22,2	2,0	5,2	4,2	100
Markkinoilla, ravitsemis- ja talousala	58,4	0,7	23,7	2,9	6,2	8,0	100
5 vuotta aloittamisesta	75,2	1,6	6,1	2,0	9,2	5,9	100
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	78,1	1,9	7,2	1,1	7,2	4,2	100
Kulttuuriala	71,9	2,7	5,8	4,2	9,1	6,3	100
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	72,8	2,1	6,5	2,7	10,6	5,4	100
Luonnontieteiden ala	65,0	2,0	9,0	2,7	10,5	10,9	100
Tekniikan ja liikenteen ala	78,0	1,0	5,5	1,3	8,2	6,0	100
Luonnonvara- ja ympäristöala	67,7	2,0	6,1	2,8	13,5	8,0	100
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	79,2	1,6	6,2	1,6	7,7	3,6	100
Markkinoilla, ravitsemis- ja talousala	71,3	1,8	6,6	2,4	11,0	6,9	100

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 4.4. Näyttötutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäiseet tutkinnon mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Tutkinto *	3 vuotta aloittamisesta	5 vuotta aloittamisesta
Hierojan ammattitutkinto	84,2	86,0
Artesaani, käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto	77,6	81,6
Myyntin ammattitutkinto: myyjän ammattitutkinto	68,2	70,9
Lähihoitaja, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	61,0	66,8
Puutarhuri, puutarhatalouden perustutkinto	60,6	62,6
Koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen ammattitutkinto	60,0	66,7
Isännöinnin ammattitutkinto: isännöitsijän ammattitutkinto	59,4	63,8
Laitoshuoltajan ammattitutkinto	56,2	59,1
Yrittäjän ammattitutkinto	53,0	56,2
Talotekniikan perustutkinto	52,8	55,7
Hotelli-, ravintola- ja catering-alan perustutkinto	52,0	58,7
Sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto	50,0	54,1
Johtamisen erikoisammattitutkinto	49,2	51,9
Rakennusalan perustutkinto	43,3	46,8
Taloushallinnon ammattitutkinto	41,4	45,4
Merkonomi, liiketalouden perustutkinto	40,8	50,1
Kone- ja metallialan perustutkinto	32,3	38,3
Audiovisuaalisen viestinnän ammattitutkinto: media-assistentin ammattitutkinto	32,0	36,0
Logistiikan perustutkinto	31,2	35,4
Tieto- ja viestintätekniiikan perustutkinto (ent. Datanomi, tietojenkäsittelyn perustutkinto)	29,0	38,7

* Mukana vertailussa on 20 opiskelijamäärältään suurimmat tutkinnot vuonna 2012

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 4.5. Näyttötutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutuksen maakunnan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)*)

Maakunta	3 vuotta aloittamisesta	5 vuotta aloittamisesta
Uusimaa	33,6	38,7
Varsinais-Suomi	45,7	50,4
Satakunta	46,2	50,0
Kanta-Häme	36,4	40,5
Pirkanmaa	45,9	51,9
Päijät-Häme	42,5	48,0
Kymenlaakso	42,7	47,2
Etelä-Karjala	42,9	46,2
Etelä-Savo	55,5	60,7
Pohjois-Savo	47,5	51,9
Pohjois-Karjala	65,6	68,6
Keski-Suomi	57,1	61,3
Etelä-Pohjanmaa	43,6	49,0
Pohjanmaa	42,2	48,4
Keski-Pohjanmaa	42,6	47,4
Pohjois-Pohjanmaa	57,8	63,9
Kainuu	53,6	57,8
Lappi	53,8	57,8
Ahvenanmaa	80,8	80,8
Yhteensä	44,7	49,5

*) Perustutkinnot sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 4.6. Näyttötutkinnon aloittaneiden (oppilaitosmuotoinen) opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet *)

Koulutusala	Tutkinto alkuperäises- sä tutkintolajissa	Tutkinto muussa tutkintolajissa	Opiskelee alkuperäi- sessä tutkintolajissa	Opiskelee muussa tutkintolajissa	Ei tutkintoa, ei opiskele, ei työllinen	Ei tutkintoa, ei opiskele, ei työllinen	Yhteensä
3 vuotta aloittamisesta	42,8	2,9,0	11,1	4,9	29,8	8,6	100
Humanistinen ja kasvatustala	54,4	0,6	12,8	3,9	24,4	3,9	100
Kulttuuriala	40,6	2,8	17,5	7,2	24,3	7,2	100
Yhteiskuntatieteiden, liiketa- louden ja hallinnon ala	50,7	1,7	11,0	3,3	29,1	4,2	100
Luonnontieteiden ala	26,0	2,9	21,8	5,8	31,7	11,5	100
Tekniikan ja liikenteen ala	31,1	4,3	10,5	6,6	35,4	12,1	100
Luonnonvara- ja ympäristöala	40,2	3,7	12,6	4,5	32,3	6,7	100
Sosiaali-, terveys- ja liikunta- ala	60,0	1,1	11,6	3,0	19,5	4,8	100
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	49,3	1,8	7,7	3,7	28,0	9,5	100
5 vuotta aloittamisesta	46,3	5,0	3,3	4,4	34,4	6,6	100
Humanistinen ja kasvatustala	60,0	2,8	3,9	3,3	27,8	2,8	100
Kulttuuriala	44,6	4,8	4,0	7,6	31,9	7,2	100
Yhteiskuntatieteiden, liiketa- louden ja hallinnon ala	54,1	3,3	2,7	3,7	32,9	3,1	100
Luonnontieteiden ala	31,4	5,1	5,8	7,4	40,7	9,9	100
Tekniikan ja liikenteen ala	34,7	7,1	3,6	5,4	40,0	9,3	100
Luonnonvara- ja ympäristöala	43,2	6,3	2,6	4,3	37,6	5,9	100
Sosiaali-, terveys- ja liikunta- ala	64,0	2,8	2,9	2,8	24,0	3,6	100
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	51,8	3,3	3,0	3,3	31,4	7,2	100

*) Perustutkinnot sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 4.7. Oppisopimuksen kolmessa ja viidessä vuodessa läpäiseet tutkinnon mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)

Tutkinnot *)	3 vuotta aloittamisesta	5 vuotta aloittamisesta
Lapsi- ja perhetyön perustutkinto	71,4	73,5
Laitoshuoltajan ammattitutkinto	63,0	66,0
Kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto	62,7	65,1
Johtamisen erikoisammattitutkinto	61,0	62,9
Lähihoitaja, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	57,7	70,8
Myyntin ammattitutkinto: myyjän ammattitutkinto	56,7	58,7
Yrittäjän ammattitutkinto	55,4	58,5
Yritysjohdamisen erikoisammattitutkinto: yrittäjän erikoisammattitutkinto	52,9	56,1
Majoitus- ja ravitsemisalan esimiehen erikoisammattitutkinto	50,0	55,9
Autoalan perustutkinto	50,0	58,8
Taloushallinnon ammattitutkinto	49,2	58,7
Logistiikan perustutkinto	46,2	57,1
Tuotekehittäjän erikoisammattitutkinto	43,3	46,2
Tekniikan erikoisammattitutkinto	41,5	50,3
Talotekniikan perustutkinto	40,5	57,7
Rakennusalan perustutkinto	39,1	55,7
Kone- ja metallialan perustutkinto	32,9	44,1
Hotelli-, ravintola- ja catering-alan perustutkinto	30,8	38,5
Merkonomi, liiketalouden perustutkinto	23,0	38,9
Audiovisuaalisen viestinnän ammattitutkinto: media-assistentin ammattitutkinto	22,2	27,8

*) Mukana ovat 20 opiskelijamäärältään suurimmat tutkinnot vuonna 2012

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 4.8. Oppisopimuskoulutuksen kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutuksen maakunnan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuus) *)

Maakunta	3 vuotta aloittamisesta	5 vuotta aloittamisesta
Uusimaa	47,3	54,8
Varsinais-Suomi	46,3	52,7
Satakunta	58,6	64,6
Kanta-Häme	54,8	63,1
Pirkanmaa	56,1	63,5
Päijät-Häme	38,3	48,4
Kymenlaakso	48,8	56,3
Etelä-Karjala	62,4	68,8
Etelä-Savo	47,3	56,4
Pohjois-Savo	54,7	65,5
Pohjois-Karjala	53,3	65,6
Keski-Suomi	55,0	60,5
Etelä-Pohjanmaa	54,4	65,2
Pohjanmaa	53,3	61,8
Keski-Pohjanmaa	53,6	61,9
Pohjois-Pohjanmaa	51,3	60,3
Kainuu	48,1	60,6
Lappi	36,3	44,2
Ahvenanmaa	35,7	35,7
Yhteensä	49,7	57,7

*) Perustutkinnot sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 4.9. Oppisopimusopiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuus *)

Koulutusala	Tutkinto alkuperäisessä tutkintolajissa	Tutkinto muussa tutkintolajissa	Opiskelee alkuperäisessä tutkintolajissa	Opiskelee muussa tutkintolajissa	Ei tutkintoa, ei opiskele, työllinen	Ei tutkintoa, ei opiskele, ei työllinen	Yhteensä
3 vuotta aloittamisesta	48,6	1,5	25,4	2,4	21,1	0,9	100
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	58,8	0,7	20,9	1,4	16,9	0,7	100
Kulttuuriala	43,0	2,0	31,0	3,0	20,0	1,0	100
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	48,1	2,0	22,1	3,0	24,2	0,5	100
Luonnontieteiden ala	32,3	3,1	46,9	1,5	16,9	0,8	100
Tekniikan ja liikenteen ala	46,7	1,4	30,0	1,9	18,8	1,2	100
Luonnonvara- ja ympäristöala	41,0	1,6	29,5	3,3	21,9	2,7	100
Sosiaali-, terveys- ja liikuntatalousala	58,0	0,7	22,0	1,8	16,4	1,2	100
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	51,0	1,2	16,9	2,8	27,0	1,0	100
5 vuotta aloittamisesta	55,8	2,7	2,8	2,8	35,1	0,8	100
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	64,9	2,0	2,0	1,4	29,1	0,7	100
Kulttuuriala	50,0	3,0	1,0	4,0	40,0	1,0	100
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	53,1	3,5	2,3	3,3	37,2	0,5	100
Luonnontieteiden ala	56,9	3,1	2,3	3,8	33,1	0,8	100
Tekniikan ja liikenteen ala	55,0	2,4	3,0	2,3	36,3	0,9	100
Luonnonvara- ja ympäristöala	49,7	2,7	3,8	4,4	37,2	2,2	100
Sosiaali-, terveys- ja liikuntatalousala	67,2	1,6	3,4	2,5	24,5	0,9	100
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	55,3	2,5	3,3	2,6	35,4	1,0	100

*) Perustutkinnot sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen - opetushallinnon tilastopalvelu

5 RUOTSINKIELISTEN OPISKELIJOIDEN KOULUTUKSEN LÄPÄISY JA OPINTOJEN KULKU

Vaikka äidinkielenään ruotsia puhuvat opiskelijat keskeyttävät opintonsa harvemmin kuin suomea tai jotain muuta kieltä äidinkielenään puhuvat, koulutuksen, erityisesti ammatillisen koulutuksen, läpäisyä on syytä parantaa myös ruotsia puhuvien osalta. Viime vuosina on toteutettu erilaisia hankkeita erityisesti ammatillisen koulutuksen läpäisyn parantamiseksi ja ammatilliset opinnot keskeyttäneiden opiskelijoiden osuuden pienentämiseksi. Ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamisohjelmaan on osallistunut myös ruotsinkielisen koulutuksen järjestäjiä erilaisin hankkein. Näissäkin hankkeissa on ilmennyt muun muassa, että äidinkielenään ruotsia puhuvien opiskelijoiden keskeyttämisprosentti on yleensä huomattavasti pienempi kuin suomea tai jotain muuta kieltä äidinkielenään puhuvien. (Koramo & Vehviläinen 2015, 80)

Tilastot sisältävät tietoja koulutuksen läpäisystä kolmen, viiden ja kahdeksan vuoden kuluessa vuonna 2004 opintonsa aloittaneiden opiskelijoiden osalta sekä opintojen kulusta kolmen ja viiden vuoden seurantajaksolla vuonna 2007 opintonsa aloittaneiden opiskelijoiden osalta. Tässä luvussa olevat tilastot koskevat nimenomaan toisen asteen koulutusta ja opiskelijoita, jotka on Tilastokeskuksen mukaan rekisteröity ruotsinkielisiksi eli joiden äidinkieli on ruotsi, opiskelukielestä riippumatta. Tilastoja voidaan verrata suoraan toisissa luvuissa oleviin koko maan tilastoihin.

Ruotsinkielisten peruskoulujen ikäluokka eli ruotsinkielistä koulua käyvien oppilaiden määrä vuosiluokkaa kohden (1.–9.) on ollut viime vuosina keskimäärin 3 800 oppilasta (Ahvenanmaa mukaan luettuna). Ruotsinkielisiksi rekisteröityjen henkilöiden määrä on Tilastokeskuksen mukaan ollut samaan aikaan keskimäärin 3 340 ikäryhmässä 7–15-vuotiaat.

Ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa oli vuonna 2014 yhteensä 2 170 uutta opiskelijaa. Noin 85 prosenttia opiskelijoista (1 840) puhui äidinkielenään ruotsia ja 12 prosenttia suomea. Vuonna 2014 suomenkielisen lukiokoulutuksen aloitti 150 äidinkieleltään ruotsinkielistä opiskelijaa, mikä vastasi 0,5:tä prosenttia.

Ruotsinkielisessä ammatillisessa koulutuksessa oli vuonna 2014 yhteensä 3 380 uutta opiskelijaa. Noin 85 prosenttia opiskelijoista (2 882) puhui äidinkielenään ruotsia ja runsaat kahdeksan prosenttia suomea. Vuonna 2014 suomenkielisessä ammatillisessa koulutuksessa opiskeli peräti 1 200 uutta äidinkieleltään ruotsinkielistä opiskelijaa, mikä vastasi 1,1:tä prosenttia. Suomenkielisen ammatillisen koulutuksen aloittavissa on siis huomattavasti enemmän äidinkieleltään ruotsinkielisiä kuin suomenkielisen lukiokoulutuksen aloittavissa.

Koko maan yhteensä 34 890:stä tutkintoon johtavan lukiokoulutuksen vuonna 2014 aloittaneista 2 000 puhui äidinkielenään ruotsia. Heistä yhteensä 1 940 aloitti nuorten opetussuunnitelman mukaiset opinnot ja 60 aikuisten opetussuunnitelman mukaiset opinnot.

Tutkintoon johtavassa ammatillisessa koulutuksessa opiskeli vuonna 2014 koko maassa noin 107 900 uutta opiskelijaa, joista 4 090 oli äidinkieleltään ruotsinkielisiä. Heistä yhteensä 2 920 tähtäsi ammatilliseen perustutkintoon, 750 ammatitutkintoon ja 415 erikoisammattitutkintoon. Vain runsaat 720 äidinkielenään ruotsia puhuvista opiskelijoista aloitti oppisopimuskoulutuksen.

Huomattakoon, että erityisesti äidinkieleltään ruotsinkieliset uudet opiskelijat ovat toisinaan hyvin pieni ryhmä, minkä vuoksi opiskelijoiden osuus voi joissain tapauksissa vaihdella tuntuvasti vuodesta toiseen.

Koulutuksen läpäisy:

Äidinkieleltään ruotsinkieliset opiskelijat suorittavat tutkinnon nopeammin kuin opiskelijat koko maassa

Lukion oppimäärä on kolmevuotinen, mutta opiskeluaikaa voidaan tarvittaessa lyhentää tai pidentää. Oppimäärä tulee suorittaa enintään neljässä vuodessa. Opiskelijalle voidaan kuitenkin hyväksyttävästä syystä myöntää suoritusajkaan pidennystä.

Koko maassa lukion vuonna 2004 aloittaneista 66 prosenttia suoritti ylioppilastutkinnon kolmen vuoden kuluessa opintojen aloittamisesta. Äidinkieleltään ruotsinkielisillä opiskelijoilla vastaava osuus oli 80 prosenttia. Nuorten opetussuunnitelman mukaan opiskelleiden ja aikuisten opetussuunnitelman mukaan opiskelleiden väliset erot olivat suuria, vain 25 prosenttia aikuisten

Vain 25 prosenttia aikuisten opetussuunnitelman mukaan opiskelleista suoritti ylioppilastutkinnon kolmessa vuodessa.

opetussuunnitelman mukaan opiskelleista suoritti ylioppilastutkinnon kolmessa vuodessa (taulukko 10).

Koko maassa opinnot vuonna 2004 aloittaneista 82 prosenttia oli suorittanut ylioppilastutkinnon viiden vuoden kuluttua aloittamisesta. Äidinkieleltään ruotsinkielisillä opiskelijoilla tämä osuus oli vajaat kymmenen prosenttiyksikköä suurempi eli peräti 91 prosenttia. Läpäisyaste ei nouse mainittavasti viiden vuoden seurantajakson jälkeen. Lukiokoulutuksessa naisten läpäisyaste on lähes kauttaaltaan korkeampi kuin miesten. Naiset suorittavat ylioppilastutkinnon keskimäärin nopeammin kuin miehet ja yleisesti ottaen naiset onnistuvat kattavammin suorittamaan tutkinnon.

Taulukko 10. Ylioppilastutkinnon kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa suorittaneiden osuus lukiokoulutuksen vuonna 2004 äidinkieleltään ruotsinkielisistä aloittaneista (prosenttiosuudet)

Tavoitekoulutus	Koulutuksen aloittamisesta kulunut aika		
	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta
Nuorten opetussuunnitelma	81,8	92,5	93,1
Miehet	79,5	90,3	91,0
Naiset	83,6	94,3	94,8
Aikuisten opetussuunnitelma	25,0	35,0	35,0
Miehet	25,0	25,0	25,0
Naiset	33,3	41,7	41,7
Lukion aloittaneet yhteensä	80,2	90,9	91,3
Miehet	78,0	88,5	89,2
Naiset	81,8	92,7	93,2

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu

Ammatillista koulutusta voidaan järjestää oppilaitoksissa ja oppisopimus-koulutuksena. Ammatilliseen perustutkintoon johtava koulutus järjestetään opetussuunnitelmaperusteisena. Ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot suoritetaan aina näyttötutkintona, mutta myös ammatillisten perustutkintojen suorittaminen näyttötutkintona on mahdollista. Näyttötutkinnon suorittavat opiskelijat osallistuvat usein valmistavaan koulutukseen hankkiakseen tutkinnon edellyttämän ammattitaidon.

Koko maassa opinnot vuonna 2004 aloittaneista 60 prosenttia oli suorittanut opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen perustutkinnon (oppisopimuskou-

lutus pois luettuna) kolmen vuoden kuluessa aloittamisesta. Äidinkieleltään ruotsinkielisillä opiskelijoilla vastaava osuus oli 66 prosenttia. Viiden vuoden jälkeen ero oli tasoittunut hieman. Koko maassa tutkinnon oli suorittanut 72 prosenttia, kun taas äidinkieleltään ruotsinkielisten tutkinnon suorittaneiden osuus oli 75 prosenttia (taulukko 11).

Oppisopimuskoulutuksen läpäisyaste oli huomattavasti alhaisempi kuin muun ammatillisen koulutuksen.

Oppisopimuskoulutuksen läpäisyaste oli huomattavasti alhaisempi kuin muun ammatillisen koulutuksen, kolmen vuoden kuluttua aloittamisesta tutkinnon oli suorittanut 53 prosenttia, viiden vuoden kuluttua 58–59 prosenttia (sekä koko maan opiskelijat että äidinkieleltään ruotsinkieliset opiskelijat).

Taulukko 11. Ammatillisen tutkinnon kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa suorittaneiden osuus ammatillisen koulutuksen vuonna 2004 äidinkieleltään ruotsinkielisistä aloittaneista (prosenttiosuudet)

Tavoitekoulutus	Koulutuksen aloittamisesta kulunut aika		
	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta
Oppilaitosmuotoinen koulutus	57,0	64,9	68,1
Ammatillinen peruskoulutus	65,6	74,6	78,0
<i>Näyttötutkintoon valmistava koulutus</i>	37,6	43,0	45,5
Ammatilliset perustutkinnot	32,4	38,1	41,9
Ammattitutkinnot	41,2	46,3	48,6
Erikoisammattitutkinnot	37,5	37,5	40,6
Oppisopimuskoulutus	53,2	58,4	60,6
Ammatillinen peruskoulutus	16,7	50,0	50,0
<i>Näyttötutkintoon valmistava koulutus</i>	54,5	58,9	61,2
Ammatilliset perustutkinnot	54,3	62,0	64,1
Ammattitutkinnot	50,8	55,9	57,6
Erikoisammattitutkinnot	56,2	57,5	60,3
Kaikki yhteensä	56,5	63,7	66,8

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu

Lukiokoulutuksessa äidinkieleltään ruotsinkieliset suorittavat ylioppilastutkin-
non keskimäärin huomattavasti nopeammin ja kattavammin kuin suomea tai
jotain muuta kieltä äidinkielenään puhuvat. Vuonna

*Äidinkieleltään
ruotsinkielisistä
opiskelijoista
peräti 82 prosenttia
oli suorittanut
ylioppilastutkinnon
kolmen vuoden
kuluttua opintojen
aloittamisesta.*

2007 opintonsa aloittaneista äidinkieleltään ruot-
sinkielisistä opiskelijoista peräti 82 prosenttia
oli suorittanut ylioppilastutkinnon kolmen vuo-
den kuluttua aloittamisesta, äidinkieleltään suo-
menkielisistä 66 prosenttia. Ero oli jopa liki 16
prosenttiyksikköä. Vielä viiden vuoden kuluttua
aloittamisesta ero oli kahdeksan prosenttiyksik-
köä (äidinkieleltään ruotsinkieliset opiskelijat
91 %, äidinkieleltään suomenkieliset opiske-
lijat 83 %). Tutkinnon suorittaneiden osuus
oli seurantajaksoilla kaikkein pienin opiske-
lijoilla, jotka puhuivat äidinkielenään muuta
kuin ruotsia tai suomea (liitetaulukko 3.1, s. 26).

Opetussuunnitelmaperusteisessa ammatillisessa
koulutuksessa, jossa opiskelijoiden kokonai-
smäärä on suurin, äidinkieleltään ruotsinkieliset

suorittavat ammatillisen perustutkinnon (oppisopimuskoulutus pois luettuna)
keskimäärin hieman nopeammin ja kattavammin kuin suomea tai jotain muuta
kieltä äidinkielenään puhuvat. Äidinkieleltään ruotsin-

kielisistä opiskelijoista 68 prosenttia oli suorittanut
amatillisen perustutkinnon kolmen

vuoden kuluttua opintojen aloit-
tamisesta vuonna 2007, äidinkie-
leltään suomenkielisistä opiskeli-
joista 62 prosenttia. Ero oli kuusi
prosenttiyksikköä. Viiden vuoden
kuluttua aloittamisesta ero oli pie-
nentynyt kolmeen prosenttiyksikköön
(äidinkieleltään ruotsinkieliset opiskelijat
79 %, äidinkieleltään suomenkieliset opiske-
lijat 76 %). Tutkinnon suorittaneiden osuus oli
seurantajaksoilla kaikkein pienin opiskelijoilla, jotka puhuivat äidinkielenään
muuta kuin ruotsia tai suomea (kuvio 4, s. 35).

*Äidinkieleltään
ruotsinkielisistä opiskelijoista
68 prosenttia oli suorittanut
amatillisen perustutkinnon
kolmen vuoden kuluttua
opintojen aloittamisesta.*

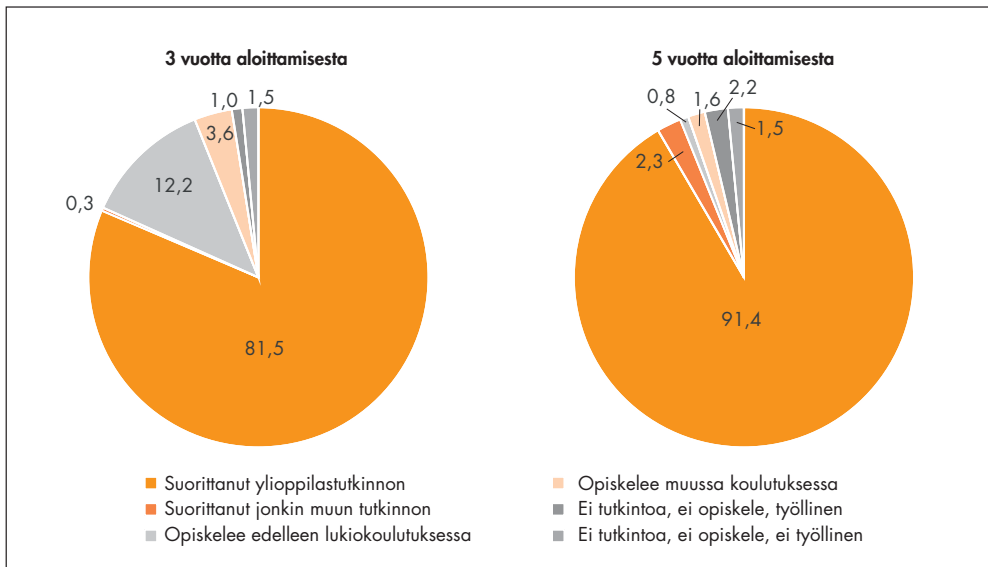
Opintojen kulku:

Opintojen keskeyttäminen työelämään siirtymiseksi on yleisempää ammatillisessa koulutuksessa kuin lukiokoulutuksessa

Vuonna 2007 aloittaneiden opiskelijoiden tilannetta on seurattu kolmen ja viiden jälkeen, jotta saataisiin kuva opintojen kulusta eli siitä, miten ja missä tahdissa opinnot etenevät ja missä laajuudessa tutkintoja suoritetaan. Kaikista lukion vuonna 2007 aloittaneista äidinkieleltään ruotsinkielisistä opiskelijoista 82 prosenttia oli suorittanut ylioppilastutkinnon kolmen vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta. Nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksen välinen ero oli suuri, 84 prosenttia nuorista opiskelijoista oli suorittanut tutkinnon kolmessa vuodessa, kun taas aikuisopiskelijoista tutkinnon oli suorittanut vain 27 prosenttia. Samaan aikaan 0,3 prosenttia oli suorittanut kolmen vuoden kuluttua jonkin muun tutkinnon kuin ylioppilastutkinnon. Kolmen vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta vielä 12 prosenttia jatkoi ylioppilastutkintoon tähtääviä opintoja ja 3,6 prosenttia muuhun tutkintoon tähtääviä opintoja (kuvio 10).

Kaikista lukion vuonna 2007 aloittaneista äidinkieleltään ruotsinkielisistä opiskelijoista 91 prosenttia oli suorittanut ylioppilastutkinnon viiden vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta. Samaan aikaan 2,3 prosenttia oli suorittanut viiden vuoden kuluttua jonkin muun tutkinnon kuin ylioppilastutkinnon. Viiden vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta vielä 0,8 prosenttia jatkoi ylioppilastutkintoon tähtääviä opintoja ja 1,6 prosenttia muuhun tutkintoon tähtääviä opintoja. Nuorten opetussuunnitelman mukaan opiskelleita, äidinkieleltään ruotsinkielisiä opiskelijoita, jotka eivät viiden vuoden jälkeen olleet suorittaneet mitään tutkintoa eivätkä jatkaneet opiskelua tai olleet työssä, oli 1,1 prosenttia eli 24 henkilöä. Vastaava osuus aikuisten opetussuunnitelman mukaan opiskelleilla oli 10 prosenttia eli yhdeksän henkilöä (kuvio 10).

Koko maassa 66 prosenttia oli suorittanut ylioppilastutkinnon kolmen vuoden kuluttua ja 83 prosenttia viiden vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta. Ylioppilastutkintoon tähtääviä opintoja vielä kolmen ja viiden vuoden jälkeen jatkaneiden osuus oli huomattavasti suurempi koko maan opiskelijoiden osalta (22 % ja 2,1 %) kuin äidinkieleltään ruotsinkielisten opiskelijoiden osalta.

Kuvio 10. Lukiokoulutuksen vuonna 2007 aloittaneiden äidinkieleltään ruotsinkielisten opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta opintojen aloittamisesta (prosenttiosuudet)

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu

Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa koulutuksessa (sekä opetussuunnitelma-perusteinen koulutus että näyttötutkintoon valmistava koulutus) 57 prosenttia äidinkieleltään ruotsinkielisistä opiskelijoista oli suorittanut ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon kolmen vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta. Melko suuri osuus (17 %) jatkoi opintojaan, ja yhtä suuri osuus (17 %) oli siirtynyt työelämään opintojen jatkamisen sijaan. Lukio- ja ammatillista koulutusta verrattaessa huomiota herättää se, että työelämään siirtyminen tutkinnon suorittamisen ja opintojen jatkamisen sijaan on suhteellisen tavallista ammatillisessa koulutuksessa, kun taas lukiokoulutuksessa se ei ole kovin yleistä (kuvio 11).

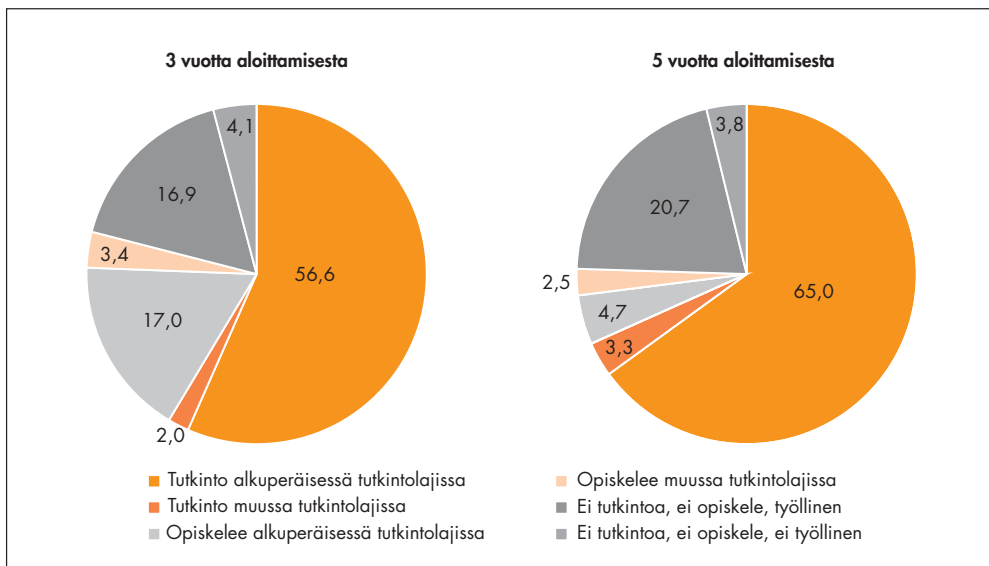
Viiden vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta äidinkieleltään ruotsinkielisistä opiskelijoista 65 prosenttia oli suorittanut tutkinnon, mutta jopa 21 prosenttia oli opintojen ja tutkinnon sijaan siirtynyt työelämään. Viiden vuoden jälkeen vielä 4,7 prosenttia jatkoi ammatilliseen tutkintoon tähtääviä opintoja ja 2,5 prosenttia johonkin muuhun tutkintoon tähtääviä opintoja. Opiskelijoita, jotka eivät viiden vuoden jälkeen olleet suorittaneet mitään tutkintoa eivätkä jatkaneet opiskelua tai olleet työssä, oli 3,8 prosenttia eli 120 henkilöä. Eniten heitä oli tekniikan ja liikenteen alalla, tähän ryhmään kuului 39 henkilöä (3,5 %), jotka olivat lopettaneet opintonsa suorittamatta tutkintoa ja siirtymättä työelämään (kuvio 11).

Koko maassa 53 prosenttia oli suorittanut ammatillisen tutkinnon kolmen vuoden kuluttua ja 62 prosenttia viiden vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta. Opiskelijoita, jotka eivät olleet suorittaneet mitään tutkintoa eivätkä jatkaneet opiskelua tai olleet työssä, oli koko maassa kolmen vuoden jälkeen 7,3 prosenttia ja viiden vuoden jälkeen 6,3 prosenttia.

Kulttuurialalla melko suuri osa opiskelijoista jatkoi opintojaan vielä kolmen vuoden kuluttua.

Verrattaessa eri koulutusaloja voidaan todeta, että äidinkieleltään ruotsinkielisten opiskelijoiden tutkinnon kolmessa vuodessa suorittaneiden läpäisyaste oli korkein humanistisella ja kasvatusalalla (68 %). Ero on suuri verrattuna esimerkiksi luonnontieteiden alaan, jossa ainoastaan 35 prosenttia oli suorittanut tutkinnon kolmessa vuodessa. Kulttuurialalla melko suuri osa opiskelijoista (33 %) jatkoi opintojaan vielä kolmen vuoden kuluttua, kun taas luonnonvara- ja ympäristöalalla suhteellisen monet opiskelijat (26 %) lopettivat opintonsa ja siirtyivät työelämään varhaisessa vaiheessa, vaikka he eivät ol-

leet suorittaneet tutkintoa. Eri koulutusalojen väliset ruotsinkielisiä opiskelijoita koskevat erot vastaavat suurelta osin valtakunnallista kehityssuuntaa, ja niitä voi osittain selittää työmarkkinoilla vallitseva tilanne.

1) Opetussuunnitelmaperusteinen koulutus ja näyttötutkintoon valmistava koulutus. Ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot, erikoisammattitutkinnot.

Kuvio 11. Ammatillisen koulutuksen (oppilaitosmuotoinen) vuonna 2007 aloittaneiden äidinkieleltään ruotsinkielisten opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (prosenttiosuudet)

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu

Opintojen keskeyttäminen on melko yleistä oppisopimuskoulutuksessa. Opintonsa keskeyttäneistä tutkintoa suorittamattomista ei kuitenkaan liene syytä olla kovin huolissaan, koska suurin osa sijoittuu joka tapauksessa työelämään. Äidinkieleltään ruotsinkielisistä opiskelijoista runsaat 40 prosenttia (372 henkilöä) oli viiden vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta työssä, vaikka he olivat lopettaneet opintonsa tutkintoa suorittamatta. Opintonsa keskeyttäneitä tutkintoa suorittamattomia, jotka eivät olleet työelämässä, oli ainoastaan 0,7 prosenttia (kuusi henkilöä).

Liitetaulukko 5.1. Lukiokoulutuksen vuonna 2007 aloittaneiden äidinkieltään ruotsinkielisten opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta opintojen aloittamisesta (prosenttiosuudet)

Opintojen aloitusvuosi 2007	Suorittanut ylioppilastutkinnon	Suorittanut jonkin muun tutkinnon	Opiskelee edelleen lukiokoulutuksessa	Opiskelee muussa koulutuksessa	Ei tutkintoa, ei opiskele, työllinen	Ei tutkintoa, ei opiskele, työllinen	Yhteensä
3 vuotta aloittamisesta	81,5	0,3	12,2	3,6	1,0	1,5	100
Nuorten opetus-suunnitelma	83,9	0,1	11,3	3,1	0,4	1,1	100
Aikuisten opetus-suunnitelma	26,7	3,3	33,3	10,0	13,3	10,0	100
5 vuotta aloittamisesta	91,4	2,3	0,8	1,6	2,2	1,5	100
Nuorten opetus-suunnitelma	93,7	2,0	0,6	1,3	1,4	1,1	100
Aikuisten opetus-suunnitelma	40,0	10,0	6,7	10,0	23,3	10,0	100

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu

Liitetaulukko 5.2. Ammatillisen koulutuksen (oppilaitosuotoinen) vuonna 2007 aloittaneiden äidinkielenään ruotsinkielisten opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta opintojen aloittamisesta (prosenttiosuudet^{*)})

Opintojen aloitusvuosi 2007	Tutkinto alkuperäisessä tutkintolajissa	Tutkinto muussa tutkintolajissa	Opiskelee alkuperäisessä tutkintolajissa	Opiskelee muussa tutkintolajissa	Ei tutkintoa, ei opiskele, työllinen	Ei tutkintoa, ei opiskele, ei työllinen	Yhteensä
3 vuotta aloittamisesta	56,6	2,0	17,0	3,4	16,9	4,1	100
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	68,0	4,0	20,0	4,0	8,0	-	100
Kulttuuriala	50,9	1,8	33,3	3,5	7,0	3,5	100
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	61,1	1,3	15,4	2,7	15,4	4,7	100
Luonnontieteiden ala	34,5	3,4	31,0	5,2	20,7	6,9	100
Tekniikan ja liikenteen ala	58,2	2,7	13,7	4,3	17,2	4,0	100
Luonnonvara- ja ympäristöala	49,5	4,0	12,9	4,0	25,7	5,0	100
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	57,4	1,0	15,2	2,5	19,6	3,9	100
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	64,8	1,1	21,6	2,3	8,0	2,3	100
5 vuotta aloittamisesta	65,0	3,3	4,7	2,5	20,7	3,8	100
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	76,0	4,0	8,0	4,0	12,0	-	100
Kulttuuriala	68,4	1,8	7,0	5,3	12,3	5,3	100
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	67,1	1,3	4,0	3,4	20,1	4,0	100
Luonnontieteiden ala	53,4	3,4	6,9	5,2	27,6	5,2	100
Tekniikan ja liikenteen ala	64,9	4,6	3,8	2,7	20,9	3,5	100
Luonnonvara- ja ympäristöala	54,5	5,9	5,0	3,0	26,7	5,0	100
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	66,2	2,5	5,4	1,0	22,1	3,4	100
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	73,9	2,3	4,5	1,1	14,8	3,4	100

^{*)} Opetussuunnitelmaperusteinen koulutus ja näyttötutkintoon valmistava koulutus. Ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot, erikoisammattitutkinnot.

Lähde: Tilastokeskus – Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu

6 KOULUTUKSEN LÄPÄISY KANSAINVÄLISESSÄ VERTAILUSSA

Koulutuksen kansainvälistä tilastotietoa läpäisystä tuottavat Eurostat ja OECD. EU-komission tiedontuotantoverkostot Eurydice ja Refernet tuottavat tilastotiedon pohjalta raportteja ja analyysyjä koulutuksen läpäisystä ja keskeyttämisestä.

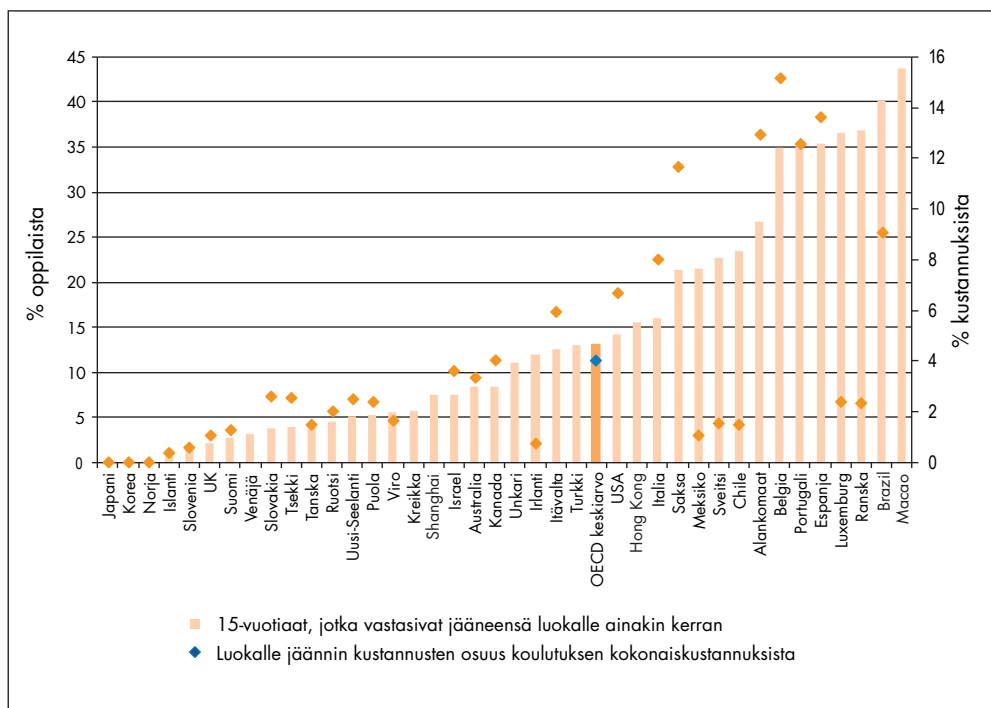
Vaikka läpäisy on tärkeä ja relevantti aihe, kansainvälinen tilastotieto ja raportit eivät ole kovin tuoreita. Uusimmat tilastot luokalle jäämisestä perusopetuksessa ovat vuodelta 2009 ja OECD:n toisen asteen läpäisytilastot vuodelta 2012. Vaikka tiedot eivät olekaan aivan viime vuosilta, niiden avulla voidaan kuitenkin arvioida Suomen tilannetta maailmanlaajuisessa yhteydessä.

Luokalle jäänti perusopetuksessa vähäistä Suomessa

OECD (OECD 2012) pitää luokalle jättämistä tehottomana oppimistulosten parantamisen toimenä. Se on kallista, ja sen negatiiviset vaikutukset oppilaisiin ovat huomattavat. Se ei myöskään ohjaa kouluja eikä opettajia puuttumaan epäkohtiin eikä parantamaan opetusta ja tukitoimia.

Suomessa jäädään luokalle todella vähän. Kun verrataan OECD-maita keskenään, Suomessa luokalle jäänti on seitsemänneksi pienintä. Ensisijaisesti se johtuu siitä Suomessa vallalla olevasta käytännöstä, että oppilaita pikemminkin tuetaan tavoitteiden saavuttamiseksi eri tavoin kuin jätetään kertaamaan koko vuosiluokka.

OECD-tilasto luokalle jäännistä perustuu PISA 2009 -tutkimuksen taustakyselyyn, jossa kysyttiin 15-vuotiailta, olivatko he joskus jääneet luokalle. OECD-maissa 15-vuotiasta 13 prosenttia vastasi jääneensä luokalle ainakin kerran (kuvio 12).

Kuvio 12. Luokalle jääneiden osuus 15-vuotiaista PISA-tutkimuksessa ja sen aiheuttama kustannus. OECD 2012

OECD-maissa on kolme maata, joissa luokalle ei jäädä lainkaan, Japanissa, Koreassa ja Norjassa. Esimerkiksi Norjassa ei voida jättää oppilaita luokalle, vaan luokalta siirrytään automaattisesti lukuvuoden lopussa (Eurydice 2011).

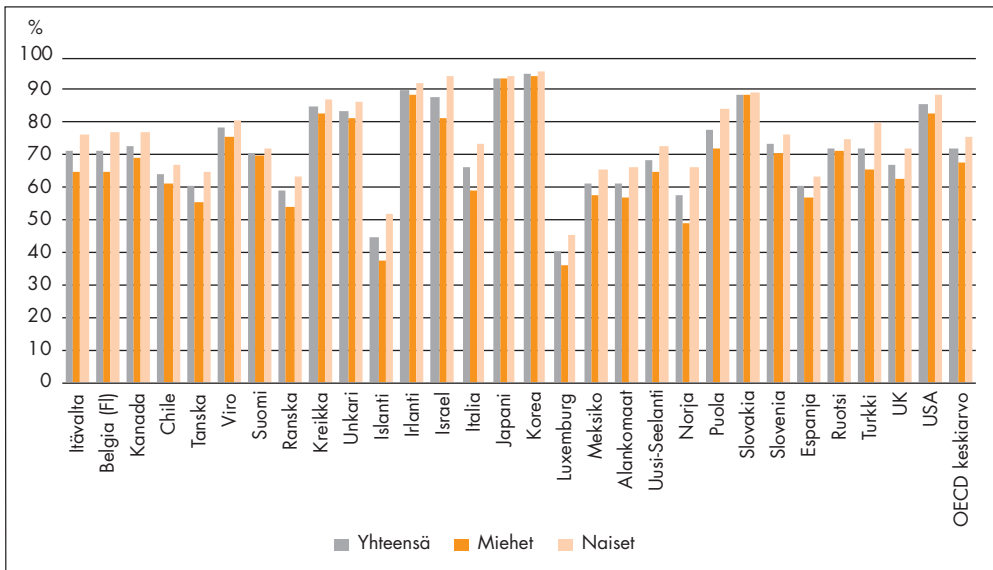
OECD:n raportti tarkasteli myös luokalle jäämisen kustannuksia. Kuvioista 12 käy ilmi, että luokalle jäännin kustannukset voivat olla huomattavat suhteutettuna koulutuksen kokonaiskustannuksiin. Kustannus on OECD:ssä keskimäärin neljä prosenttia. Korkein se on Belgiassa: yli 15 prosenttia koulutuksen kokonaiskustannuksista. Suomessa kustannus on OECD-maiden alhaisimpia, 1,28 prosenttia.

Toiseen asteen läpäisy on Suomessa keskitasoa

Suomi on OECD-maiden joukossa keskikastia, kun verrataan toisen asteen läpäisyä tavoiteajassa, maasta riippuen tavallisimmin kolmessa tai neljässä vuodessa. OECD:n tilaston mukaan läpäisyaste oli Suomessa vuonna 2006 aloittaneista 71 prosenttia (OECD 2014). Muutkaan Pohjoismaat eivät vertailussa loista; Ruotsi on meitä hieman parempi 72 prosentillaan ja loput Pohjoismaat ovat perää pitävien maiden joukossa (kuviot 13).

Islannissa keskeyttäminen on suuri ongelma ja lisäksi ero miesten ja naisten läpäisyasteessa on huomattava. Islannissa toisen asteen koulutuksen läpäisee tavoiteajassa 52 prosenttia aloittaneista naisista ja miehistä 38. Islannissa tosin toisen asteen tavoiteaika on pidempi kuin muissa Pohjoismaissa, 4 vuotta.

Vertailun yläpäässä ovat kaksi Aasian maata, Japani ja Korea, sekä Irlanti yli 90 prosentin läpäisyasteella. Näissä maissa myös erot miesten ja naisten välillä ovat hyvin pienet.

Kuvio 13. Toisen asteen läpäisy tavoiteajassa vuonna 2010. OECD Education at a Glance 2014.

Naisten ja miesten välinen ero on OECD-maissa keskimäärin kahdeksan prosenttiyksikköä naisten eduksi, kun verrataan valmistumista tavoiteajassa. Kun tavoiteaikaan lisätään kaksi vuotta, ero tasaantuu hieman ja on viisi prosenttiyksikköä. Suurin ero miesten ja naisten välillä, 13–14 prosenttiyksikköä, on Norjassa, Islannissa, Israelissa, Italiassa, Turkissa ja Puolassa. Suomessa ero on ainoastaan kaksi prosenttiyksikköä.

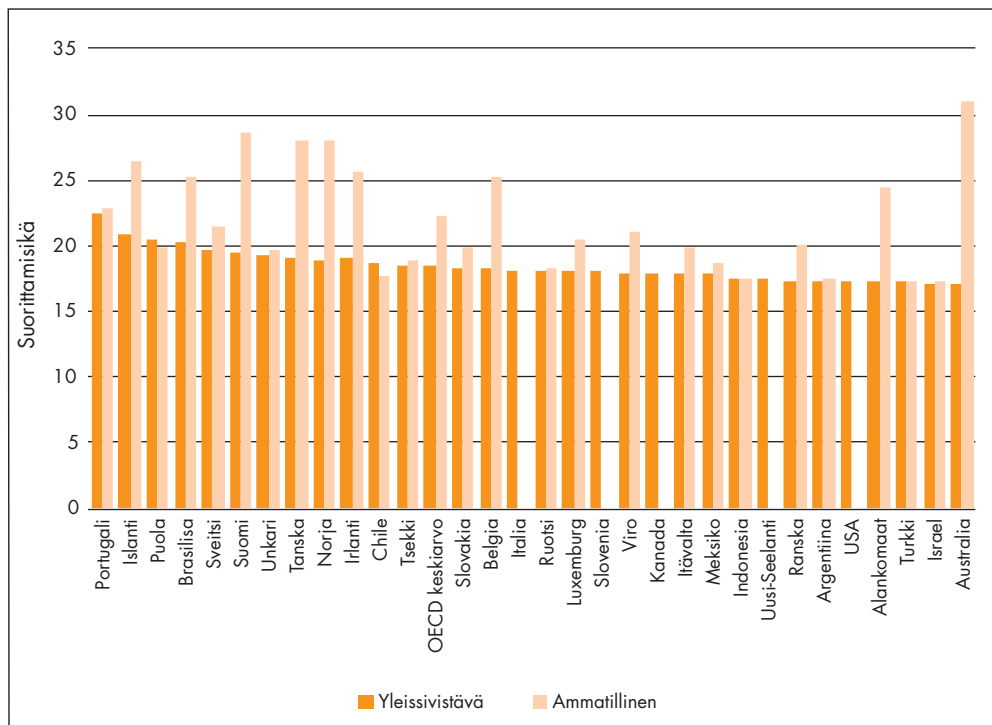
Kun toisen asteen suorittamisen tavoiteaikaan lisätään kaksi vuotta, läpäisyaste paranee OECD-maissa keskimäärin 15 prosenttiyksikköä. Kahden vuoden lisäaika parantaa erityisesti miesten läpäisyastetta. Heidän läpäisyaste paranee 16 prosenttiyksikköä, vastaava luku naisilla on 13 prosenttiyksikköä.

Suurin parannus miehillä on Luxemburgissa, jossa läpäisyaste nousee 32 prosenttiyksikköä. Myös Suomi kuuluu niihin maihin, jossa parannus on huomattava.

tava, yli 20 prosenttiyksikköä. Muita sellaisia maita ovat Ranska, Italia, Alankomaat ja Espanja. Naisten läpäisyaste nousee eniten Luxemburgissa, Ranskassa ja Italiassa.

Pohjoismaissa keskimääräistä enemmän yli 25-vuotiaita ammatillisen tutkinnon suorittajia

Pohjoismaille on tyypillistä se, että toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden joukossa on enemmän yli 25-vuotiaita kuin OECD-maissa keskimäärin. Tavallisesti ensimmäistä toisen asteen tutkintoaan suorittavista yli 90 prosenttia on alle 25-vuotiaita. Suomessa, Tanskassa ja Norjassa vähintään 10 prosenttia suorittaneista on yli 25-vuotiaita, Islannissa peräti 20 prosenttia.

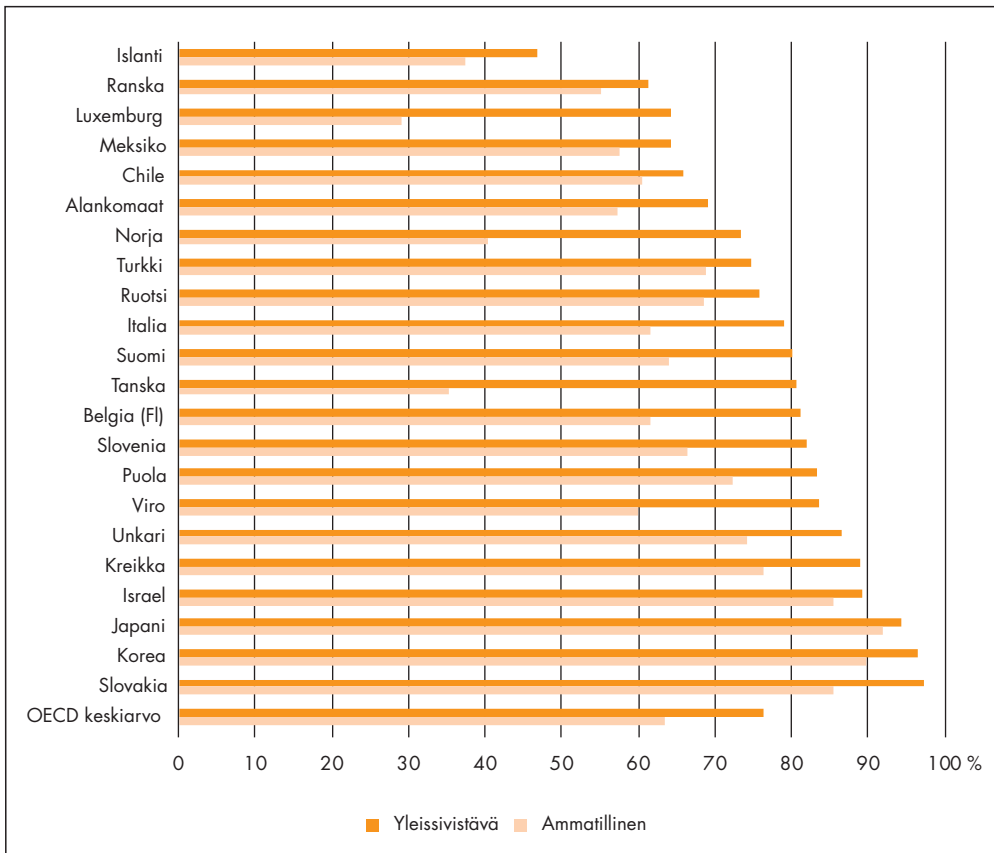

Kuvio 14. Keskimääräinen toisen asteen suorittamisikä vuonna 2012. OECD Education at a Glance 2014.

Muista OECD-maista Pohjoismaiden kanssa samalla tasolla on Alankomaat. Suhteellisen korkeiden osuuksien taustalla on kaikissa näissä maissa koulutusjärjestelmä, joka on joustava, tekee aikuisiällä opiskelun helpoksi ja tukee opiskelua taloudellisesti (EU-komissio 2015).

Yleissivistävän ja ammatillisen toisen asteen läpäisyn ero Suomessa OECD:n keskitasoa

Verrattaessa yleissivistävän ja ammatillisen toisen asteen koulutuksen läpäisyä tavoiteajassa Suomi on hyvin lähellä OECD:n keskiarvoa (kuvio 15). Vuonna 2007 aloittaneista lukiolaisista keskimäärin 76 prosenttia suoritti lukion loppuun, ammatillisen koulutuksen vastaava prosenttiluku oli 64.

Kuvio 15. Toisen asteen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen läpäisy tavoiteajassa. Kuviassa maat, joista tiedot saatavilla. *Education at a Glance 2014.*

OECD-maiden suurimmat erot ovat Tanskassa ja Luxemburgissa. Erot ovat huomattavat myös muissa naapurimaissamme Ruotsia lukuun ottamatta. Ruotsissa toisen asteen koulutus järjestetään yhtenäisenä lukiokoulutuksena, mikä saattaa selittää eron pienuuden. OECD-maiden pienimmät erot ovat Chilessä, Israelissa ja Japanissa.

Erojen syitä voidaan tarkastella monella tavalla. Yhtenä syynä voidaan pitää sitä, että ammatillisen väylän valitsevien oppimistulokset perusopetuksessa sekä opiskelumotivaatio ovat alhaisemmat kuin lukiokoulutuksen valinneiden. OECD on yrittänyt etsiä syytä toisen asteen pituudesta, mutta ei ole löytänyt korrelaatiota. Tanskassa yhtenä syynä pidetään ammattikoulutuksen vetovoiman puutetta sekä sitä, että ammattikoulutus ei käytännössä anna sellaisia tietoja ja taitoja, jotka mahdollistavat jatko-opinnot esimerkiksi korkeakoulutuksessa. (Danish Ministry of Education 2014).

Aho, Simo & Mäkiäho, Ari (2014). Toisen asteen koulutuksen läpäisy ja keskeyttäminen. Vuosina 2001 ja 2006 toisen asteen opinnot aloittaneiden seurantatutkimus. Raportit ja selvitykset 2014:8. Opetushallitus

Aho, Simo & Mäkiäho, Ari (2015). Koulutus kannattaa! Toisen asteen koulutuksen läpäisseiden ja keskeyttäneiden myöhemmän työmarkkinamenestyksen vertailu – vuonna 2001 opinnot aloittaneiden 10 vuoden seurantaan perustuva tutkimus. Raportit ja selvitykset 2015:4. Opetushallitus

Danish Ministry of Education 2014. Improving Vocational Education and Training – overview of reform of the Danish vocational education system.

Education at a Glance 2014 – OECD Indicators

EU-komissio 2015. Education and Training Monitor 2015

Eurydice 2011. Grade Retention during Compulsory Education in Europe: Regulations and Statistics OECD Education at a Glance 2014.

Falch, Torberg, Borhe, Lars-Erik, Lujala, Päivi, Nyhus, Ole Henning & Strom, Bjarne (2010). Completion and dropout in upper secondary education in Norway: Causes and consequences. Centre for Economic Research at NTNU

Kilpinen, Jaana (2009). Maahanmuuttajien ammatillisen peruskoulutuksen keskeyttämisselvitys. Moniste 9/2009. Opetushallitus

Koramo, Marika & Vehviläinen, Jukka (2015). Ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamisohjelma. Laadullinen ja määrällinen seuranta vuonna 2014. Raportit ja selvitykset, 2015:3. Opetushallitus

Korpi, Tomas, de Graaf, Paul, Hendrickx, John & Layte, Richard (2003). Vocational Training and Career Employment Precariousness in Great Britain, the Netherlands and Sweden. Acta Sociologica, 2003

Kouvo, Anne, Stenström, Marja-Leena, Virolainen, Maarit & Vuorinen-Lampila, Päivi (2011). Opintopoluilta opintourille. Katsaus tutkimukseen. Tutkimuselosteita 42. Koulutuksen tutkimuslaitos OKM (2013).

Kupari, Pekka, Välijärvi, Jouni, Andersson, Leif, Arffman, Inga, Nissinen, Kari, Puhakka, Eija & Vetterranta, Jouni (2013). PISA12 ensituloksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2013:20

OECD 2012. Equity and Quality in Education. Supporting Disadvantaged Students and Schools

OKM (2012). Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016. Kehittämissuunnitelma. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:1

OKM (2015). Suomi osaamisen kasvu-uralle. Ehdotus tutkintotavoitteista 2020-luvulle. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä, 2015:14

Rantanen, Elisa & Vehviläinen, Jukka (2007). Kannattavaa opiskelua? – Opintojen keskeyttäminen ammatillisissa oppilaitoksissa. Opetushallitus

Ratkaisujen Suomi. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015. Hallituksen julkaisusarja 10/2015

Tilastokeskus (2012). Väestöennuste 2012–2060. Väestö 2012

Tilastokeskus – Opetushallitus: Tilastokeskuksen, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen välinen tietopalvelusopimus, aineisto R2.22

Vehviläinen, Jukka (2014). Ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamisohjelma. Seurantatutkimuksen raportti 2013. Raportit ja selvitykset 2014:7. Opetushallitus

Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu

TILASTOAINEISTOT JA KÄSITTEET

Taulukoiden tiedot perustuvat Tilastokeskuksen keräämiin tietoihin ja rekistereihin. Suurin osa tilastoista on poimittu opetushallinnon tilastopalvelusta Vipunesta. Vipunen on opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhdessä ylläpitämä tilastopalvelu www.vipunen.fi

Yleiset

Uudet opiskelijat

- Raportissa käsitteellä *aloittaneet* tarkoitetaan uusia opiskelijoita. Lukiokoulutuksen uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan 20.9. opiskelemissa olleita, jotka ovat kirjautuneet oppilaitoksen tiettyyn koulutukseen 1.1.–20.9. Ammatillisen koulutuksen uusilla opiskelijoilla tarkoitetaan 20.9. opiskelemissa olleita opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen koulutuksen opiskelijoita, jotka ovat kirjautuneet oppilaitokseen 1.1.–20.9., ja vuodesta 2004 lähtien kalenterivuoden (1.1.–31.12.) aikana oppilaitokseen kirjautuneita näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijoita tai oppisopimuksen solmineita.

Läpäisy ja opintojen kulku

- Opintojen läpäisyä kuvaavat tilastot sisältävät tietoja opintojen läpäisyasteesta kolme, viisi tai kahdeksan vuotta opintojen aloittamisvuodesta jälkeen. Tutkinnon suorittamista koskevan tiedon lisäksi opintojen kulkua koskevat taulukot sisältävät tietoa opiskelijan työllistymisestä tai opiskelun tilanteesta. Taulukot sisältävät tiedon myös niistä koulutuksen aloittaneista opiskelijoista, jotka eivät ole suorittaneet tutkintoa, eivät enää opiskele, eivätkä ole työllistyneet.

Läpäisyaste

- Osuus uusista opiskelijoista, jotka ovat suorittaneet tutkinnon tiettyjen vuosien jälkeen aloittamisesta.

Opintojen kulku

- Uusien opiskelijoiden tilanne aloittamisesta lähtien. Tilanne on luokiteltu seuraavasti: Tutkinto alkuperäisessä koulutuksessa, tutkinto muussa koulutuksessa, opiskelee alkuperäisessä koulutuksessa, opiskelee muussa koulutuksessa, ei tutkintoa (ei opiskele, työllinen) ja ei tutkintoa (ei opiskele, ei työllinen).

Keskeyttäminen

- Keskeyttämistilastoissa keskeyttämisellä tarkoitetaan vuoden aikana tapahtunutta perusasteen jälkeisen tutkintotavoitteisen koulutuksen keskeyttämistä. Keskeyttämistiedot on saatu seuraamalla syyskuussa vuonna XXXX opiskelleiden tilannetta syyskuussa vuonna XXXX+1. Mikäli henkilö ei jatkanut opiskeluaan tai ei suorittanut tutkintoa tuona aikana, hänet on laskettu keskeyttäneeksi. (Tilastokeskus, Tilastollinen vuosikirja)

Perusopetus

Oppivelvollisuusiän ylittäneet

- Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sen lukuvuoden lopussa, jonka aikana hän täyttää 17 vuotta.

Oppivelvollisuutensa kokonaan laiminlyöneet

- Oppivelvollisuuden kokonaan laiminlyöneillä tarkoitetaan niitä koulun keskeyttäneitä nuoria, jotka eivät kevätlukukauden aikana ole lainkaan osallistuneet opetukseen.

Oppivelvollisuusiän lukuvuonna ylittäneet, jotka eivät ole saaneet päättötodistusta

- Ilman perusopetuksen päättötodistusta eronneet ovat oppivelvollisuusiän ohittaneita, jotka eivät ole oppivelvollisuutensa aikana suorittaneet peruskoulun koko oppimäärää.

Lukiokoulutus

Nuorten opetussuunnitelma

- Opiskelussa noudatetaan erityisesti nuorille tarkoitettua lukiokoulutusta varten säädettyjä perusteita. Opiskelu tapahtuu pääosin päivälukioissa.

Aikuisten opetussuunnitelma

- Opiskelussa noudatetaan erityisesti aikuisille tarkoitettua lukiokoulutusta varten säädettyjä perusteita. Opiskelu tapahtuu pääosin aikuislukioissa.

Ammatillinen koulutus

Ammatillinen peruskoulutus

- Ammatillinen peruskoulutus on ammatilliseen perustutkintoon johtava koulutus (opetussuunnitelmaperusteinen).

Näyttötutkinnot (perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot)

- Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu, ammattitaidon hankkimistavasta riippumaton perus-, ammatti tai erikoisammattitutkinto.

Oppilaitosmuotoinen koulutus

- Pääasiassa oppilaitoksessa tapahtuva koulutus. Vrt. oppisopimuskoulutus.

Oppisopimuskoulutus

- Ammatillisen koulutuksen yksi järjestämismuoto. Oppisopimuskoulutuksessa opinnot järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja niitä täydennetään tietopuolisilla opinnoilla. Oppisopimus perustuu työnantajan ja vähintään 15-vuotiaan oppisopimusopiskelijan väliseen määräaikaan työsopimukseen.

Koulutusala

- Koulutusalat luokittelevat tutkinnot kokonaisuuksiin tutkinnon tavoitteiden ja sisältöjen samansuuntaisuuden perusteella. Sekä koulutuksen että työelämän näkökulmasta toisiaan lähellä olevat tutkinnot kuuluvat samalle koulutusosalalle. Läpäisytilastoanalyysissä käytetään opetushallinnon vuoden 2002 luokitusta.

Tutkintolaji

- Tutkintolaji erottaa ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmaperusteisen perustutkinnon, näyttötutkintoon perustuvan perustutkinnon, ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon sekä lisäksi oppilaitosmuotoisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen omiksi ryhmikseen.

TAULUKKO JA KUVIOLUETTELO

Taulukkoluetelo

Taulukko 1.	Luokalle jääneet vuosina 2010, 2012 ja 2014 vuosiluokittain	20
Taulukko 2.	Oppivelvollisuutensa kokonaan laiminlyöneet ja oppivelvollisuusiän ylittäneet vuosina 2011–2014	21
Taulukko 3.	Ylioppilastutkinnon kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa suorittaneet lukion vuonna 2004 nuorten opetussuunnitelman ja aikuisten opetussuunnitelman mukaan aloittaneista (prosenttiosuudet)	23
Liitetaulukko 3.1.	Ylioppilastutkinnon kolmessa ja viidessä vuodessa suorittaneet lukion vuonna 2007 nuorten opetussuunnitelman ja aikuisten opetussuunnitelman aloittaneista äidinkielen mukaan (prosenttiosuudet)	26
Liitetaulukko 3.2.	Ylioppilastutkinnon kolmessa ja viidessä suorittaneet lukion vuonna 2007 nuorten opetussuunnitelman ja aikuisten opetussuunnitelman aloittaneista koulutuksen maakunnan mukaan (prosenttiosuudet)	27
Liitetaulukko 3.3.	Lukiokoulutuksen opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)	28
Taulukko 4.	Ammatillisen koulutuksen kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa läpäisseet (aloitusvuosi 2004, prosenttiosuudet)	30
Taulukko 5.	Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)	32
Taulukko 6.	Ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintona suorittaneet (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)	38

Taulukko 7.	Ammattitutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007 prosenttiosuudet).....	39
Taulukko 8.	Erikoisammattitutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet).....	40
Taulukko 9.	Oppisopimuksen kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutusalan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)	45
Liitetaulukko 4.1.	Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet tutkinnon mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet).....	49
Liitetaulukko 4.2.	Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutuksen maakunnan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet).....	50
Liitetaulukko 4.3.	Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)	51
Liitetaulukko 4.4.	Näyttötutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet tutkinnon mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet).....	52
Liitetaulukko 4.5.	Näyttötutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutuksen maakunnan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)	53
Liitetaulukko 4.6.	Näyttötutkinnon aloittaneiden (oppilaitosmuotoinen) opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet).....	54
Liitetaulukko 4.7.	Oppisopimuksen kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet tutkinnon mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet) ..	55
Liitetaulukko 4.8.	Oppisopimuskoulutuksen kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet koulutuksen maakunnan mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuus).....	56
Liitetaulukko 4.9.	Oppisopimusopiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuus).....	57

Taulukko 10.	Ylioppilastutkinnon kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa suorittaneiden osuus lukiokoulutuksen vuonna 2004 äidinkieleltään ruotsinkielisistä aloittaneista (prosenttiosuudet)	60
Taulukko 11.	Ammatillisen tutkinnon kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa suorittaneiden osuus ammatillisen koulutuksen vuonna 2004 äidinkieleltään ruotsinkielisistä aloittaneista (prosenttiosuudet)	61
Liitetaulukko 5.1.	Lukiokoulutuksen vuonna 2007 aloittaneiden äidin- kieleltään ruotsinkielisten opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta opintojen aloittamisesta (prosenttiosuudet)	67
Liitetaulukko 5.2.	Ammatillisen koulutuksen (oppilaitosmuotoinen) vuonna 2007 aloittaneiden äidinkieleltään ruotsinkielisten opiske- lijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta opintojen aloittamisesta (prosenttiosuudet)	68

Kuvioluettelo

Kuvio 1.	Ylioppilastutkinnon kolmessa ja viidessä vuodessa suorittaneet lukion vuonna 2007 aloittaneista	24
Kuvio 2.	Lukiokoulutuksen opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)	25
Kuvio 3.	Ammatillisen koulutuksen kolmessa, viidessä ja kahdeksassa vuodessa läpäisseet (aloitusvuosi 2004, prosenttiosuudet).....	29
Kuvio 4.	Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet äidinkielen mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)	34
Kuvio 5.	Ammatillisen peruskoulutuksen (oppilaitosmuotoinen) opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet)	36
Kuvio 6.	Näyttötutkinnon (oppilaitosmuotoinen) kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet äidinkielen (aloitusvuosi 2007).....	41

Kuvio 7.	Näyttötutkinnon (oppilaitosmuotoinen) opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet).....	42
Kuvio 8.	Oppisopimuskoulutuksen kolmessa ja viidessä vuodessa läpäisseet äidinkielen mukaan (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuus)	47
Kuvio 9.	Oppisopimusopiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (aloitusvuosi 2007, prosenttiosuudet	48
Kuvio 10.	Lukiokoulutuksen vuonna 2007 aloittaneiden äidinkieleltään ruotsinkielisten opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta opintojen aloittamisesta (prosenttiosuudet)	64
Kuvio 11.	Ammatillisen koulutuksen oppilaitosmuotoinen vuonna 2007 aloittaneiden äidinkieleltään ruotsinkielisten opiskelijoiden opintojen kulku kolme ja viisi vuotta aloittamisesta (prosenttiosuudet)	65
Kuvio 12.	Luokalle jääneiden osuus 15-vuotiasta PISA-tutkimuksessa ja sen aiheuttama kustannus. OECD 2012.....	70
Kuvio 13.	Toisen asteen läpäisy tavoiteajassa vuonna 2010. OECD Education at a Glance 2014.....	71
Kuvio 14.	Keskimääräinen toisen asteen suorittamisikä vuonna 2012. OECD Education at a Glance 2014.....	72
Kuvio 15.	Toisen asteen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen läpäisy tavoiteajassa. Kuviossa maat, joista tiedot saatavilla. Education at a Glance 2014.....	73

OPETUSHALLINNON KOULUTUSALA- JA OPINTOALALUOKITUS 2002

0. Yleissivistävä koulutus

- 001. Esiopetus
- 002. Perusopetus
- 003. Lukiokoulutus
- 004. Muu yleissivistävä koulutus

1. Humanistinen ja kasvatustieteiden ala

- 101. Vapaa-aika- ja nuorisotyö
- 102. Kielitieteet
- 103. Historia ja arkeologia
- 104. Filosofia
- 105. Kasvatustieteet ja psykologia
- 106. Opetus- ja kasvatustyö
- 107. Teologia
- 199. Muu humanistisen ja kasvatustieteiden alan koulutus

2. Kulttuuriala

- 201. Käsi- ja taideteollisuus
- 202. Viestintä ja informaatiotieteet
- 203. Kirjallisuus
- 204. Teatteri ja tanssi
- 205. Musiikki
- 206. Kuvataide
- 207. Kulttuurin ja taiteiden tutkimus
- 299. Muu kulttuurialan koulutus

3. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

- 301. Liiketalous ja kauppa
- 302. Kansantalous
- 303. Hallinto
- 304. Tilastotiede
- 305. Sosiaalitieteet
- 306. Poliittikkatieteet
- 307. Oikeustiede
- 399. Muu yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan koulutus

4. Luonnontieteiden ala

- 401. Matematiikka
- 402. Tietojenkäsittely
- 403. Geo-, avaruus- ja tähtitieteet
- 404. Fysiikka
- 405. Kemia
- 406. Biologia
- 407. Maantiede
- 499. Muu luonnontieteiden alan koulutus

5. Tekniikan ja liikenteen ala

- 501. Arkkitehtuuri ja rakentaminen
- 502. Kone-, metalli- ja energiatekniikka
- 503. Sähkö- ja automaatiotekniikka
- 504. Tieto- ja tietoliikennetekniikka
- 505. Graafinen ja viestintätekniikka
- 506. Elintarvike ja biotekniikka
- 507. Prosessi-, kemian- ja materiaalitekniikka
- 508. Tekstiili- ja vaatetustekniikka
- 509. Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka
- 510. Tuotantotalous
- 599. Muu tekniikan ja liikenteen alan koulutus

6. Luonnonvara- ja ympäristöala

- 601. Maatilatalous
- 602. Puutarhatalous
- 603. Kalatalous
- 604. Metsätalous
- 605. Luonto- ja ympäristöala
- 699. Muu luonnonvara- ja ympäristöalan koulutus

7. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala

- 701. Sosiaaliala
- 702. Terveysala
- 703. Sosiaali- ja terveysala (alojen yhteiset ohjelmat)
- 704. Hammaslääketiede ja muu hammashuolto
- 705. Kuntoutus ja liikunta
- 706. Tekniset terveysterveystoimet
- 707. Farmasia ja muu lääkehuolto
- 708. Lääketiede
- 709. Eläinlääketiede
- 710. Kauneudenhoitoala
- 799. Muu sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutus

8. Matkailu-, ravitsemis- ja talousala

801. Matkailuala

802. Majoitus- ja ravitsemisala

804. Kotitalous- ja kuluttajapalvelut

805. Puhdistuspalvelut

899 Muu matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koulutus

9. Muu koulutus (ei sisälly läpäisytilastoanalyysiin)

901. Sotilas- ja rajavartioala

902. Palo- ja pelastusala

903. Poliisiala

904. Vankeinhoito

969. Muu (opetusministeriön hallinnonalan ulkopuolella järjestettävä koulutus)

998. Muu opetusministeriön hallinnonalalla järjestettävä koulutus

Painettu
ISBN 978-952-13-6244-6
ISSN 1798-8918

Verkkajulkaisu
ISBN 978-952-13-6245-3
ISSN 1798-8926